

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2016 сыл
Муус устар
20 күнэ
Сэрэдэ
№43 (10439)

12+

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭБЭНЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

Ааспыт бэнидиэнньиккэ 2016 с. улуустаабы инвестиционнай программа чопчуланна. Манна 73 мөл. солк. көрүлүннэ. Санатан этгэххэ, республикатаабы инвестпрограмманы сарбыһыга улууспут 3 детсадын таһаарбытара. Онуоха улуус баһылыга икитин бэйэ үбүнэн саҕалы туруохха диэтэ, эһиил «Үтө дьыалалар» чэрчилэригэр киирсэр гына. Модут детсадын салдыырга 16 мөл. солк. көрүлүннэ, о.и. 6,5 мөл. солк. хочулунай тутууга, быйыл улахан өттүн бүтэрэн, эһиил үлэбэ киллэрэрдий. Искраба, Арбынга уонна Хамаҕаттаҕа саха-французскай лицейгэ спортсаалаларын быйыл бүтэрэрдий сорок турда.

Оптуорунньука республикатаабы КЧС көһө сылдьар мунһабыр Үөдэй даамбатын ситэри бопшуруоһа көрүлүннэ. Ону тэҕэ Арбынга, Граф Биэрэгэр халаан уутуттан сэрэни дьаһаллара олохтоннулар.

Ити күн улууска дьахталлар конференциялара ытылынна, манна П.П. Борисова тахсан кыттыны ылла. Улууска икки нэһиликкэ — Салбаҥна уонна Көбөкөннө дьахталлар сэбиэтэрэ тэриллэн наада.

Быйыл сааскы ыһы үлэлэригэр 3200 га сир туһаныллыахтаабы, о.и. 533 га хортуппуй, 126 га оҕурут аһа, 2043 га кормовой культураларга былаанаммыта. Ол эрэн ыһы сиемэтэ кырыымчыгынан 500 га иэн көбүрээтэ. Кыстык түмүктэнэн эрэр, 1889 ынах төрөөтө, бу былырынгыттан 130 төбөнөн аҕыйах. Халаан ылын сөп сирдэриттэн 6900 төбө сүөһүнү көһөрөрдүү торумнанна.

Саҥа саҕалааччы фермердэргэ 80 сайаапка киирбититтэн, хамыһыйаба 36-га сыйылыннан 44 хаалла, балар аны ТХМ хамыһыйатыгар киириэхтэрэ.

Улуус киинигэр «Лебедь» фонда нөҕүө икки оҕо площадкатын тутууга 5 мөл. солк. көрүлүн сөп, манна сэлиэннэ дьаһалтата сириҥ учаастагыҥ быһаарыахтаах.

РФ президентэ В.В. Путин аһаҕас эфиргэ дойду үрдүнэн гражданскай инициативалары көбүлөөһүнү 20 млрд. солк. көрүллүө диэн эппит. Бу программаларга кыттар инниттэн НКО-лар (некоммерческие организации) тэриллэхтээхтэр. Уопсайынан бу салааба туспа муниципальнай программа тэрийлээххэ наада диэн бэлиэтэннэ. Атын улуустар бу өттүгэр үлэни саҕалаабыттар, холобура, сунтардар, уус алданнар.

Иккис Хомустаахха улуус баһылыга А.П. Атласов олохтоохтору кытта көрсүһүүтэ буолла, манна Сэргэлээх учаастагар 4 кыбаарталга уот таргарылыбыта бэлиэтэннэ. Суотуга суол оҕоһуугулар 16 км устаба изысканиетын аһара оҕоһуллубут, манна бырайыагы ототторууга 2,5 мөл. солк. көмө эрыыллар.

Бэлиэтэннэ
В. КАСЬЯНОВ

Үтө үгэс үөдүйдүн

Ааспыт бэтинсэбэ Көбөкөн нэһилигэр үөрүүлээх түгэн буолан ааста. Ол курдук, элбэк функциялаах киин үһүс учарата — спортсаала — силигэ ситэн үлэбэ киирдэ. Манна даҕатан этгэххэ, бастакы учаратынан урукку кулууп дьэтин саҕардан,

Бу үөрүүлээх тэрээһингэ улуус баһылыга А.П. Атласов, солбуйааччылар И.И. Сивцева, С.С. Матвеев, нэһиликтэр баһылыктара, улуус киинин тэрилтэлэрин салайааччылар Көбөкөн

Ноговицынна бу үтө үлэни саҕалаабытын бэлиэтэн туран «Нам улууһа сайдытыгар кылаатын иһин» анал бэлиэ туттарылынна. Нэһилик баһылыга Дмитрий Бугаев киинэхэ махтал

көрүөххэ, истиэххэ олус үчүгэй. Браах сытар Көбөкөн нэһилигын кыһалҕалара манан бүһпэт. Ол курдук, оскуола саҥа дьэтин тутуу, суоллары оноруу, олоһор дьэилэри тупса-

сэргэхситэн оноруу буолбута, ол кэннэ почта, библиотека, нэһилик дьаһалтата үлэлиир миэстэлэрэ оҕоһуллан эмиэ биир туһалааба, дьонго олус табыгастааба биллибитэ. Быйыл аны спортсаала дьэндэйэн, нэһилик ыччата эт-хаан өттүнэн сайдалларыгар, нэһиликкэ элбэх дьон түмсүүлээх тэрээһиннэри ытыалларыгар кыах үөскээтэ.

ТҮМСҮҮЛЭЭХ НЭҢИЛИК САЙДЫЫГА ЭРЭЛЛЭЭХ

холугар манньк баарабай тутуу сипитинэн-хоһуотунан истинник эбэрделээтилэр, улуус дьаһалтата спортнай инвентары ыларга 100 тыһ. солк. бэлэх уунна, нэһиликтэр баһылыктара, тэрилтэлэр салайааччылар, оскуола выпускниктара, спорт ветераннара о.д.а. харчынан сертификаттары, араас инвентары бэлэхтээтилэр. Үтөс үтө алгыс тыллар этилиннилэр, олохтоохтор махталларын биллэрдилэр.

Манна икки түгэни бэлиэтиэм этэ. Бастатан, нэһилик салалтатыгар утум салҕанын курдук, үтө үгэстэр үксүлүлэригэр бэлиэ түгэнинэн нэһилик урукку баһылыга Константин

тылын, сэмэй бэлэҕин туттаран туран, нэһилиэнньэни түмүргэ «биһиги — эһиги» диэн уруккуну-хойуккуну аахсыбакка, бииргэ тутуһан үлэлиир ордугун бэлиэтээтэ.

Иккиһинэн, спортсааланы ситэриигэ нэһилиэнньэ бары турунан субуотунуу бөбө ытытылыбыт, ордук чуолаан эдэр ыччактара сарсыардаттан хойукка диэри уһанан бу объект биир биэс кэппиэктэ суох муостата таныллан, кырааска үлэтиэн хотон туһаба табыста. Дмитрий Бугаев эдэр уолаттары «биһиги кэммит геройдара» диэн саамай сөпкө ааттан нэһилик иннигэр чиэстээбитэ-бачуоттаабыта

ры, бөһүөлөк ис-тас көрүнгүн саҕардыы нэһилиэнньэ түмсүүлээх буоллабына, баһылык араас программаларга харса суох кииристээһинэ хайа баҕарар кыаллар суол диэн этиэм этэ.

В. КАСЬЯНОВ

Хаартыскаларга: (үөһө ханас) спортсаала ис көстүүтэ, (үөһө угна) улуус баһылыга А.П. Атласов нэһилик урукку баһылыга К.Н. Ноговицынна наҕарааданы туттарар, (аллара ханас) олохтоохтор үөрүүлэрэ үтүмөн, (аллара угна) нэһилик баһылыга Д.Д. Бугаев спортсаалага үлэһээбит ыччакка махталын биллэрэр.

БИЭРЭПИС БАРЫБЫТЫГАР ТУҢАЛААХ

үлэлэр тустарынан отчуоту Сахастат Нам улууһунаабы салаатын кылаабынай специалиһа - эксперэ, хамыһыйа председатели солбуйааччыта Н.И. Тарасова онордо. Хамыһыйа биэрэпискэ бэлэмнэни үлэ туһунан отчуоту Бөтүн, Модут, Партизан, Фрунзе, Түбэ, II Хомустаах, Маймаҕа кэмгэр түһэрбэттэрин, тэрээһин үлэни бытаанньк ытыаллары, хаһаайыстыбаннай кинигэлэри саҕалыы толорууну түмүктүү иликтэрин бэлиэтээтэ. Итиэннэ ситэриллибэтэх үлэлэри хойутаппакка тиһээр тиэрдэргэ, дьонно-сэргэбэ иһитиннэрэр-быһаарар үлэни тиһигин быспака ытытарга, хаһаайыстыбаннай кинигэлэри толорууну түмүктүүргэ, уулуссалар ааттарын, дьэилэр нүөмэрдэрин саҕардарга, дьонно ыттары иити быраабылатын тутуһуннара уонна биэрэпиһи ытытар үлэһиттэр кандидату-

раларын БРТХБ штаты таһынан сулууспагыгар (З.Е. Степанова) 15.04.2016 с. аһарбакка түһэрэргэ нэһиликтэр баһылыктарыгар, хамыһыйа председателлэригэр этии онордо.

Биэрэпис - олус улахан суолталаах, инники сайдыыны түргэтээр, дьаһаныны тупсарар, олохтутун, үлэбитин-хамнаспытын туруктаах онорууга көмөлөөх, туһалаах судаарыстыбаннай тэрээһин буолар. Тыабыт хаһаайыстыбата хайдах туруктаабын үчүгэйдик, хаачыстыбалаахтык аабынаахпытна, биллэхпитинэ эрэ судаарыстыба тыа сириҥ сайыннарыыга ылар дьаһаллара, үбүлээһиннэрэ көдьүүстээх, хамсатылаах буолуохтара. Онон улуус дьонно-сэргэтэ, биэрэпискэ үчүгэйдик бэлэмнэниэхпитин, көхтөөхтүк кытыахпытын наада.

И. ИВАНОВ

2016 сыл - тыа хаһаайыстыбатын биэрэпиһэ

Быйыл күһүн биһиги улууспутугар Бүтүн Россиятаабы тыа хаһаайыстыбатын биэрэпиһэ ытытылыаба. Онон бэлэмнэни ааспыт сылтан саҕаламмыта. Соторутаабыта, муус устар 11 күнүгэр, улуустаабы биэрэпис хамыһыйата бу эппиэттээх тэрээһингэ бэлэмнэни хаамытын билсэр, чопчу сороктары туруорар мунһаба буолла. Мунһабы улуус баһылыга, хамыһыйа председатели А.П. Атласов салайан ытытта.

Улуус үрдүнэн ытытылыбыт

21 апреля — День местного самоуправления

УВАЖАЕМЫЕ КОЛЛЕГИ! ДОРОГИЕ ДРУЗЬЯ!

Именно 21 апреля 1785 года Екатерина II подписала «Жалованную грамоту городам», утвердив тем самым зарождение местного самоуправления в Российской Империи.

Сегодня в нашей стране насчитывается почти 23 тысячи муниципальных образований, объединены в 85 советов и являются членами Общероссийского Конгресса муниципальных образований.

Мы решаем важнейшую задачу: создание условий для самодостаточности муниципалитетов, в том числе — и финансовой. В настоящее время Конгресс совместно с Минюстом ведет работу по внесению в Государственную Думу законопроекта, предусматривающего два существенных для нас момента.

Во-первых, это наделение советов муниципальных образований субъектов Российской Федерации правом законодательной инициативы на региональном уровне. Во-вторых, это установление требования о принятии законов субъектов Российской Федерации о перераспределении и делегировании полномочий только с учетом мнения соответствующего совета муниципальных образований.

Сильная и ответственная местная власть, ориентированная на решение проблем людей и диалог с ними, — залог устойчивого развития нашей страны.

Желаю успеха всем вашим начинаниям, здоровья, счастья и благополучия вам и вашим близким!

В.Б. КИДЯЕВ, Президент Общероссийского Конгресса МО, председатель Комитета Госдумы по федеративному устройству и вопросам местного самоуправления

Сегодня в нашей республике работают 445 муниципальных образований. Прошедший V съезд Совета муниципальных образований — это очень важный шаг по повышению роли и органов местного самоуправления республики, и Совета в целом.

Надеюсь, что органы местного самоуправления и по Вашей инициативе все общественные объединения, жители муниципальных образований проведут активную работу по реализации резолюции V съезда Совета муниципальных образований Республики Саха (Якутия) — ассоциации межмуниципального сотрудничества.

Уважаемые главы, руководители и депутаты представительных органов муниципальных образований, сотрудники администраций муниципальных образований! От имени Правления и Исполнительной дирекции Совета от всей души благодарим Вас за ту работу, которую вы ведете на местах. Являясь самым близким к населению уровнем власти, органы местного самоуправления создают условия для комфортной жизни людей, ежедневно решая тысячи сложнейших вопросов и проблем.

Желаем успеха всем Вашим начинаниям, здоровья, счастья и благополучия Вам и всем жителям муниципальных образований!

А.Е. КИСТЕНЕВ, Председатель Совета, Д.Н. ГОРОХОВ, исполнительный директор

Улуус нэһиликтэригэр

Бу күннэргэ 2-с Хомуустаахха 1-кы Хомуустаах делегацията кэлэн барда. Биир дойдулаахпыт, Бочуот знага уордьан кавалера, СР тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Нам улуунун бастакы баһылыга Дмитрий Федотович Алексеев 80 сааһын көрсө 1 Хомуустаах нэһилиэгэ бу сыл «Үлэ уонна сайдыы сылынан» биллэрилиннэ. Ол чэрчитинэн үгүс тэрээһиннэр,

Тыа сиригэр — дохуоттаах олобу

Сахабыт сиригэр бааһынай хаһаайыстыбалары тэринэн үлэлээһин саҕаламмыта номнуо үйэ чиэспэрэ буола оҕуста. Бу кэмгэ улууспут үгүс бааһынайдар (фермердэр) олох, үлэ-хамнас ыараханьтан чарыйбакка хаһаайыстыбаларын ыспака эгэнгэ баччаа тийэрэн кэлэн этинэн, үүтүнэн, оҕуруот аһынан улуус, республика олохтоохторун аһата, хааччыа сылдылар. Элбэх хаһаайыстыба атаҕар туран туруктаах үлэни, тэрээһини көрдөрөн, сэмэй ситиһилэринэн бар дьонун үрдөн эрэллэр.

БАСТЫННАР ЭЛБЭЭН ИҤЭЛЛЭР

Соторутааҕыта, муус устар 5-6 күннэригэр, республикабыт тэбэр сүрүбэр — Дьокуускайга фермерскэй хамсааһын 25 сылыгар аналлаах съезд буолан ааста. Манна 308 делегат сырытта. Биниги улууспуттан 35 бааһынай хаһаайыстыба салайааччыта, чилиэнэ делегатынан талыллан кыттыны ыллылар. Кинилэри улуус баһылыгын солбуйааччытын э.т., улуус ТХУ начальнига Ефим Гоголев, бааһынайдар ассоциацияларын председателэ Екатерина Стручкова салайан сырыттылар.

Съезд кыттыылаахтара ааспыт сыллар түмүктэрин, инники сыллар сорукартын дүүллэстилэр, торумнаатылар. Бу тэрээһингэ тыа хаһаайыстыбатын сайдытыгар элбэх сырларын биэрэн үлэли сылдыар, үлэ-лээбит дьон умнуллубатылар — араас таһымнаах наҕараадаларынан бэлиэтэннилэр. Бастыгнар ортолоругар биниги

Хааччыы хайдаһый?

Муус устар 6 күнүгэр СР Ил Түмэн Государственной мунһааһын тутууга уонна ОДКХ сискомитетин (предс. А.А. Романов) биниги улууспутугар тахсан көһө сылдыар мунһааһы ыытта. Бу мунһаахха Ил Түмэн депутата: Г.Н. Алексеев, А.И. Коркин, И.И. Андреев, Д.А. Семёнов, М.С. Габышев, А.И. Еремеев кыттыны ыллылар. Кинилэри сэргэ ыгырыллан сырыттылар: улуус баһылыгын солбуйааччы И.И. Сивцева, «Мэнэ Хангалас улууһа» МТ баһылыгын солбуйааччылар, үлэһиттэрэ, «Технокоммунсервис» МУП генеральной директора Н.Т. Романов, СР ОДКХ уонна экономической сайдыы министрин бастакы солбуйааччы Н.П. Сивцева, СР «Региональное агентство энергоресурсооборужения» ГБУ салайааччыта А.Г. Пахомов, «Намкоммунтеплоэнерго» АК генеральной директора Н.В. Игнатъев, бу тэрилтэ салайааччылар, специалистара уонна улуус дьаһалтатын салааларын, управлениеларын салайааччылар уода. кыттыны ыллылар. Мунһаахха «Намкоммунтеплоэнерго» АК 2012-15 сс. үлэтин-хамнаһын түмүктэрин туһунан боппуруос көрүлүннэ. 2012 сылтан «СР ОДКХ» ГУП Намнааһы филиала «Намкоммунтеплоэнерго» АК буолан үлэлиэбиттэн туох улартыылар барыттарын тэрилтэ ген. директора Николай Игнатъев билиһиннэрдэ.

Тэрилтэ балансыгар билгин уопсайа 65 хочуолунай турар. Олортон 51 гааһынан, 14 таас чоҕунан оттуллаллар. Үп

ҮЛЭ УОННА САЙДЫЫ СЫЛЫНАН

көрсүһүүлэр былаанга киллэриллибиттэр. Таастаах, Үөдэй, Партизан, 2 Хомуустаах нэһиликтэринэн культурнай, спортивнай, ахтыы күннэрэ былаанаммыттар. Десант Д.Ф. Алексеев дойдутуттан, 2 Хомуустаахтан, саҕаланна. Музейга сылдыан Дмитрий Федотовичка анаммыт стэндэни көрдүлэр, кини бастаан үөрэммит, ыччат быһыытынан үлэтин саҕалаан үрдүкү үлэбэ

улууспут элбэх бааһынайа ааттаммыта, сыаналаммыта, чорботуллубута олус үөрдэр. Манньк үлэһит дьонноохпунан киэн туттабыт. Биниги дьоммутуттан кимнээх ханнык наҕараадаларынан бэлиэтэммиттэрин бар дьоммутугар билиһиннэрдэбин.

«СР үтүөлээх фермер» бочуот бэлиэтинэн наҕараадаланньлар: В.А. Герасимов («Сэргэ» б/х), З.В. Винокуров («Дьөгөгөй» б/х), А.Б. Бережнева («Бережнева» б/х), Г.В. Посельская («Силис» б/х), П.А. Баишев («Сындыыс» б/х), И.П. Гаврильев («Бэттиэмэ» б/х), О.Г. Жиркова («Сүүрээ» б/х), Г.Г. Дорофеев («Үрүйэ» б/х), Н.И. Попова («Дайыына» б/х), А.В. Слепцов («Толоон» б/х).

(«Шмидт» б/х). СР Ил Дарханын Махтал суругунан - М.П. Сивцев («Дьулус-97» б/х), Е.И. Стручкова («Кымыс» б/х), РФ тыатын хаһаайыстыбатын министрин Махтал суругунан - Р.Г. Лукин («Кулаада» б/х), «Саха сирин фермердэрин династията» кубогунан «Эгдээт» б/х (сал. М.В. Окочешникова, чилиэн Э.К. Окочешников) уонна «Сага сүүрээ» б/х (сал. А.С. Жирков, чилиэн О.Г. Жиркова) наҕараадаланньлар.

Бу тэрээһингэ Е.Е. Гоголев улуунун 15 бастын фермеригэр «Улуус т/х сайдытыгар кылаатын иһин» диэн улуус тыатын хаһаайыстыбатын управлениетын бочуот бэлиэлэрин съезд делегаттарын ортотугар туттарда.

тиийэ (улууска, республика) үүммүтүн туһунан дьонго киэн тутта кэпсээтилэр.

Төгүрүк остуол тула олон 1 хомуустаахтар үлэлэрин-хамнастарын, бу сылга биригэ үлэлиир туһунан икки өттүттэн дуогабарга илии баттастылар. Салгыы спортивнай күрэхтэһии, холбоһуктаах кэнсиэр буолла.

Л.Е. ПЕСТРЯКОВА,
2 Хомуустаах

Улуус баһылыгын колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Ааҕааччы, дорообо!

Күннэтэ кыстык хаарбыт уулун саасы күн чабылыа тыгар. Саха дьонугар үлэ түбүгэ тирээн кэллэ. Ыһыбыт саҕаланыа, халаан уутун аһарыахпыт, бөһүөлөктөрүбүт, дьэбит-уоппун иһин-таһын хомуноохпун. Бу кэмгэ Маай бырааһынныктара, эр дьонго кус-хаас булда, уопускалар саҕаланыахтара. Олус ыгым бириэмэҕэ элбэҕи оноруохха, ситиһиэххэ наада.

Онон кыстыгы этэнгэ туораатыбыт диэн ытыгын кэбиспэккэ, күн сырдыгыттан, сибиэһэй салгынтан эрчим ылан күнү-дьылы табыгастаахтык туһаннахпытна сатанар. Онуоха хас бириддибит тустаах үлэтин таһынан субуотунньуктарга, уопсай интэриэскэ санаатын уурдаһына эрэ элбэх үлэни үмүрүтүөхпүт. Бу күннэргэ өрүс унгор суол-иис сабыллан, сырыы тохтоон биниги улууспутугар араас делегациялар кэлэллэрэ-бараллара элбээтэ, республика, улуус таһымыгар кыра-улахан тэрээһиннэр быыстала суох ыгытылаллар. Ити сылын аайы хатыланар, онуоха саха дьонун сизиринэн син биир көрсөбүт-атаарыбыт.

Дэ, ол иһин барытын көр-нар курдук сыаналаабакка, чааһы-мүнүүтэни көдүүстээхтик туһаныахтаахпыт.

Александр АТЛАСОВ

Тыа сиригэр — дохуоттаах үлэни

ҮҮТ АТЫЛАҤЫЛЛАР СЫАНАТА, 15 СОЛКУОБАЙГА ТЭННЭИХТЭЭХ

Тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктанар дьон олохпун күнтүүн аайы ыраан иһэр. Тыа киһитин олоҕун уйгутун тупсарыыта, табаары онорорго интэриэстээх буоларыгар государство өйөбүлэ кырата, олох көдүүхэ суоҕа дьэҥкэтик көстөр. Эти, үүтү дэлэтэргэ, сүөһү, сылгы төбөтүн кэлимник эбиллэригэр көмөлгө быһыытынан биир суол баар. Ол туттарылар боро-дууксуйа иһин атыыланар сыана (закупочная цена) сөптөөх таһымны олохтоонун буолар. Киһи тыа хаһаайыстыбатыгар үлэ-лээбит көлөһүнэ тиллэр буола-лабына утумнаахтык үлэлээн бородууксуйа да, сүөһү төбөтө да баар буолуоҕа. Бу боппурус, хомойуох иһин, сылын ахсын кыаллыбат, төттөрүтүн боро-дууксуйа сыанатын намтатыы көстүөх курдук. Государство сыаналар араастаһыларын толуйар үбэ (субсидия) олус кыра. Тыа хаһаайыстыбатын тэрилтэлэрэ, бириддилен кэтэх хаһаайыстыбалара тэрийбит, кинилэр интэриэстэрин көмүскүөхтээх кэпэрэтиип «Эрэл» төттөрүтүн атыылаһар сыананы хааччактааһыннара хайдах да өйдөмөт. Түмүгэр үүт сыаната кэники сылларга биир сиргэ турар. Республика, улуус салалталара кыайарды тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын сыанатын хааччактааһыннаан дьарыктанан кэллилэр. Онтон электроэнергия, газ, оттук энергетическэй ресурсалар сыаналара сылын аайы 10-15% тук курдук үрдүүллэрэ сокуон буолла. Манна государство чөмчөкөлөрө кэбис эрэ ғынар курдуктар. Бу маннькы тыа хаһаайыстыбатыгар баттыгастаах түгэн туохха тиэртэ? 2002 сылы 2015 сылы кытары тэннээтэххэ, Нам улуунугар агардас 6200 төбө ынах сүөһү, о.и. 2000 төбө ынар ынах суох буолла. Ити иһингэр 2014-15 сс. (биир ыалга) 140 төбө ынах сүөһү сарбылына. Өссө төгүл этэбит, оҕоһуллубут бородууксуйа сөптөөх төлөбүрүнөн мэктиэлэммит буолабын, сүөһү аһыааһына тохтуур кыага суох.

Онон сибээстээн Үөдэй нэһилигын тыатын хаһаайыстыбатын табаары онорооччулара «Эрэл» ТХПК пайщиктара уопсай мунһааһар маннькы быһаарылары ылынары булгучулааһынан ааҕабыт:

1. Быйылгы 2016 сыл ыам ыйы 1 күнүттэн үүт атыылаһылар сыаната бастакы хардыы быһыытынан 15 солкуобайга тэннэ-ниэхтээх. Оччотугар государство субсидията 30 солкуобай эбиллэн 1 кг 3,4% сыалаах үүт сыаната 45 солкуобайга тэннэниэхтээх.

2. Бородууксуйа иһин төлөһүүнү анал счет аһан ый ахсын бэриллэрин харгына суох кэлимник хойутаппакка быһаарарга.

Манна туох төрүөттэр баалары?

1. Республика Ил Дархана тыа хаһаайыстыбатын салалтатын кытары көрсөргүр өссө 2015 сыллаахха 1 кг 3,4% үүт бэйэвэ турар сыанатын (себестоимоньон) 52 солкуобай буоларын сөбүлэ-һэн турар.

2. Российскэй Федерацияна инфляция тэтимэ 12,6% тэннэ-ниэхтээһин РФ правительствота барыллан турар. Бу оттук энергетическэй, ас-үөл, табаар, материальной ресурсалар уонна да атыттар үрдэһиннэригэр сибээстээх.

3. РФ федеральной бюджетка эбии дохуоту көрдүүргэ ГСМ сыанатын 2 солкуобай үрдэтэргэ быһаарыта таһыста. Сыана үрдэһинэ бэрт сотору биллиэҕэ. Онон тыа хаһаайыстыбатын табаарын онорооччулара, «Эрэл» ТХПК, атыылаһылар сыананы бигэргэтэргэ муус устар 26 күнүгэр ыытар мунһааһар актыыбынай кыттыны ыларгытыгар уонна бу ыгырыны өйүүргүтүгэр ыгырабыт.

Ыгырыы Үөдэй нэһилигын тыа хаһаайыстыбатын табаары онорооччуларын муус устар 14 күнүнэҕи уопсай мунһааһынан ылылына.

«Ымыахтаах» б/х
(А.И. Ядреев, Н.М. Макаров),
«Петров Р.К.» ИП КФХ
(Р.К. Петров, С.С. Никифоров),
«Хоту» СПКХ
(И.И. Тихонов, И.А. Зырянов),
«Чуохаан» б/х (В.С. Бочкарев,
П.Д. Новгородов, П.В. Попов),
барыта 22 киһи илии баттаата

Нам улуунуттан съезд делегаттара

«Фермерскэй хамсааһын сайдытыгар кылаатын иһин» бэлиэтин - А.А. Кузьмин («Кэскил» б/х), Е.Е. Гоголев (ТХУ начальнига), «РФ үтүөлээх фермер» бэлиэтин - Г.Г. Уваровскэй

Сыраалаах үлэлэрэ сыаналаммыт биир дойдулаахтарытын ээрдэлиирбит. Барыларыгар өссө үгүс ситиһилэри, таһаарылаах үлэни, кытаанах доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарабыт.

БАСТЫН УОПУТУ БИЛСИСТИЛЭР

эргирэ сылга 485 мөл. солкуобай. Киин хочуолунайдар нэһиликтэргэ тутуллан, саҕа технология кириэн 2015 сылга 448 үлэһиттээхтэр. 2012 сылы кытта тэннээтэххэ, үлэһит ахсаанын сарбыыты тахсан, үлэһит ахсаана 136 киһинэн аччаабыт. Үлэһиттэр ыйдааһы орто хамнастара 30 937 солкуобай.

Түөрт сыл устата 17 хочуолунай диспетчерскэй көрүүгэ-истиигэ холбоммут, 29 хочуолунай туулулубут уонна саҕардыллыбыт, 37 км усталаах уу ситимэ тардыллыбыт, реконструкцияламмыт. Тэрилтэ үлэтин сүрүн хайысхата — онорор өгөнү кэнэтиги, хаачыстыбатын тупсарыы өнөһөн туһанааччылар рыноктарын кэнэтиги, автоматизированнай ситими киллэрэн салайыны саҕардыы, инвестпрограмма чэрчитинэн техническэй модернизацияны ытыты.

Тэрилтэ инвестпрограмманан көрүллүбүт үлэлэри бэйэтин үбүнэн уонна кредит ылан толорбут. Билигин ону төнүннэриигэ (төлөһүүгэ) уонна объектары инженернэй хааччыыга тэрилтэ үбэ тиийбэт, эбии үп көрүллүбэт буолан саҕа объектары тутан үлэлэтиигэ ыарахаттары көрсөрүн туһунан тэрилтэ салайааччыта эттэ.

Улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Инна Сивцева улууска «Намкоммунтеплоэнерго» АК тэриллэбиттэн элбэх үлэ ыгытыллыбытын бэлиэтээтэ. Ол да буоллар, билгин да кыаллы-

батах боппуруостар баалларын санатта. Электроэнергия кыамтата тийбэтинэн дьон олоһор дьэһэлэрин, производственной объектары тутууга улуус ыарахаттары көрсөрүнэн улахан кыамталаах подстанция тутуллара наадатын эттэ.

Ил Түмэн депутата Алексеев Еремеев урукку сылларга Нам улууһа куораттан чугас сытар буолан куруук бүтэһик хааччыларын, онон кыстыкка бэлэмнэни өрүү хойутаан ытытыларын санатта. «Намкоммунтеплоэнерго» АК тэриллэбитэ сөптөөбүн, тэрилтэ эрдэ «Москва баана» тэрилтэни кытта дуогабардаһан улахан суумалаах кредити ылан элбэх саҕа хочуолунай үлэбэ киллэрэн нэһилиэнньэни хааччыыны тупсарыты бэлиэтээтэ. ОДКХ бастын уопутун республикага тарҕатыахха сөп диэ санырын туһунан эттэ.

СР ОДКХ министрин бастакы солбуйааччы Наталья Сивцева Нам улууһа «Намкоммунтеплоэнерго» АК тэринигэ сөпкө дьаһаммытын, бу тэрилтэни өйүүр наадатын, улуустарга баар атын филиаллары араарар да буоллаха, намнары холобур оностон, иһэ-күүһэ суох барыларын ситиһэр наадатын туһунан эттэ.

Мунһаах кэнниттэн тэрээһин кыттыылаахтара Ленскэй нэһилиэгэ ОДКХ объектары кэрийэн көрдүлэр. Ол кэнниттэн II Хомуустаахха сырыттылар.

И. ИВАНОВ

**Үчүгэйи үтүктүүххэ,
үөдүтүүххэ уонна
үксэтиэххэ**

ААСПЫТ КЭМ АХТЫЛБАНА

Хамаҕатта нэһилиэгэр муус устар 9 күнүгэр бырааһынныктыы кииргэтиллибит «Түһүлгэ» сынньалаҥ киинигэр «Комсомольская» совхоз тэриллитбитэ 40 сыллаах үбүлүөйүгэр аналлаах ахтыы кэһэҥэ истинник, үрдүк өрө көтөүллүүлээхтик буолан ааста. Хамаҕатта нэһилиэгин дыһалтатын иһинэн юбилейнай хамыһыйа тэриллэн, олуһунттан үлэтин саҥалаабыта. Хамыһыйага совхоз араас сылларгыгар үлэлээбит ветераннар, ону таһынан нэһиликтэр баһылыктара, специалистар киирбиттэрэ.

Түмүктүүр тэрээнин иһинэ II Хомуустаах, Салбан нэһиликтэригэр оччотооҕу совхоз үлэтигэрин хабаан, кизин ис хоһоонноох ахтыы биэчэрдэрэ, урукку үлэтигэри чистээһиннэр ытылыннылар. Оччолорго совхоз салалтатыгар үлэни-хамнаһы сүрүннээбит салайааччылар, совхоз директора М.С. Баишев, араас сылларга кылаабынай агрономнарын үлэлээбит И.Л. Еремеев, А.М. Иванова, Д.Г. Шелковников, сылгы иитиитигэр зоотехниктаабыт Е.Р. Леонтьев, Кириэс-Кытыл биригээдигэр зоотехниктаабыт Н.В. Индеева оччотооҕу ками санаан, ис сүрэхтэн ахтыылары онорбуттара.

«Комсомольская» совхоз олоҕо – бу история, хас биридди киһи олоҕун хатыламат страницата буолар. Хамаҕатта – совхоз киин уһаайбата этэ. Онон бу тэрээһингэ урукку отделениелартан хомуллан, 200-чэкэ киһи мустан, уруккуну ахтыһан, көрсүбэтэх дьоннорун көрсөн, үөрүү өрөгөйө буолла. Ыһгырылаах ыалдьыттар ортолоругар бааллар: М.С. Баишев – 1979-1982 с.с., Н.А. Стручков – 1988-1993 совхоз директордарынан үлэлээбиттэр, М.Н. Габышева – оччолорго Намнааҕы райком II секретара, И.И. Габышева – 1982-1986 с.с. совхоз директоруна үлэлээбит Н.П. Габышев одообото, А.П. Атласов – «Нам улууһа» МТ баһылыга, Е.Е. Гоголев – Нам улуунун тыа

хаһаайыстыбатын управлениетин салайааччыта, Н.Р. Уваров – РФ ГД депутата Ф.С. Тумусов көмөлөһөөччүтэ, Салбан, II Хомуустаах нэһиликтэрин баһылыктара уода.

Үөрүүлээх тэрээнин кытыылаахтара – Хатас, Салбан, Никольская отделениеларын представителлэрэ, совхоз киин аппаратын, автопаркатын, остолобуой, бухгалтерия, Арыы Титит, Кириэс Кытыл биригээдэлэрин үлэтигэрэ, туорахтаах культура биригээдэтин специалистара тус-туста кыһыл доржканан хаамтылар. Дохсун ытыс тыаһыгар, музыка ньиригэригэр арыаллатан, сыанаҕа тахсан, бочуоттаах эргири онордулар, саалаҕа тэриллитбит толору астаах остуолларга тийиэн ордолдулар.

Комсомол – бу үгүс көлүөнэ дьон аалай көмүс сулуһа, сырдыкка, ыраакка, ыраас өйгө-санааҕа сирдээбит маяга буолар. Комсомол идеялара – Ийэ дойдуга таптал, дьон-норуот туһугар олоруу, үлэни үрдүктүк тутуу, хорсун санаа, кырдыксыт буолуу. Үөрүүлээх түмсүү кытыылаахтара бары сүһүөхтэригэр туран, оччолорго күүрээниэх үлэҕэ, айымныылаах олоххо кынаттаабыт Ф. Лобанов тылларыгар «Комсомол» диэн ырыаны ыллаан ньиригитилэр.

Үөрүүлээх тэрээнин аһылыгытыгар «Хамаҕатта нэһилиэ-

гэ» МТ баһылыга И.Н. Максимов, «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов, т/х управлениетин салайааччыта, «Тыгын Дархан» ресторан директора, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ М.Н. Габышева, РФ ГД депутата Ф.С. Тумусов көмөлөһөөччүтэ Н.Р. Уваров совхозка үлэлээн ааспыт производство маяктарыгар наҕараадалары туттартаатылар. Салбан, II Хомуустаах нэһиликтэрин баһылыктара ээрдэ үлэтигэр.

Мария Николаевна Габышева партия райкомугар, культура отделыгар үлэлиир кэмнэрин ахтан туран, оччотооҕу идеологическай байыастарыгар, ол кэмнээби Сэбиэт председателлэригэр Ф.Д. Ушницкайга, К.Н. Тихоновка, билгин үлэлиин олоор нэһилик баһылыктарыгар И.Н. Максимовка, А.К. Дмитриевка, А.Х. Новиковка уонна сыана ветераныгар Е.М. Феофановка бэйэҕэ таһаартарыт «Культурное питание якутов» кинигэтин, махтанан туран, туттартаата.

Дьэ, ол кэннэ «Ааспыт кэм ахтылбана» диэн иһитинэриини онорорго 1976-1982 сс. совхозка кылаабынай зоотехнигынан, солбуйааччы директорунан, директорунан үлэлээбит М.С. Баишевка тылы биэрдиэр. Кини кылгас буолан баран, дириг ис хоһоонноох ахтыытын саалаҕа мустубут дьон иһийэн олонор, астына, долгуйа иһиттилэр,

үөрүүлэрин биллэрэн, дохсун ытыс тыаһын бэлэхтээтилэр. Бары да күн-дьыл көмнөбөр көмүллүбүт күүрээниэх үлэни күөрэччи көтөхпүт үтүө, кэрэ кэмнэрин санаан ылылар.

Урукку сылларга совхозка ыллаан-туойан, көрү-нары көбүлүттэн тушпунт совхоз чулуу суоппара, билгин да илиитин массына уруулуттан араарбакка сылдыар, СР норуотун хаһаайыстыбатын туйгуна Илья Мальцев уус-уран самодеяльность кыттылаахтарын күүһүнэн туруоруллубут кэнсиэри саҕалыыр. Ол курдук, биригэниир толорооччу ааспыт санаатар ырыалары бэлэхтээтилэр, көрдөөх сценалары көрдөрдүлэр. Кинилэр ортолоругар бааллар: Феврония Кононова – уруккута бастыҥ ыаньыксыт, билгин социальная харалта үлэһитэ, Мария Нератова, СР үөрэтиитин туйгуна, мелодист, Дмитрий Шелковников – агроном, билгин муниципальная сулууспа ветерана, Руслан Захаров – субай көрөөччү, бостуук, билгин Хамаҕатта орто оскуолатын технологияга учуутала, Михаил Макаров – тракторист, билгин НПК үлэһитэ, Герасим Дорофеев – бастыҥ механизатор, билгин бааһынай хаһаайыстыба салайааччыта, «Тупсууна» вокальная ансамбль уода. Үбүлүөй кыттылаахтара хас биридди толорооччуну дохсун ытыс тыаһынан көрүстүлэр, үөрүүлэртэн туран үгүкүүлээн үмүрүстүлэр.

И.И. Габышева оччотооҕу ками олус истинник саныырын, дьон-сэргэ үлэҕэ, сынньаланна, спорка көхтөөхтүк, үтүө суобастаахтык сыһыаннаһан үлэлээбитэрин үөрөн, долгуйан туран аһынна. Кэнсиэр быһыгар ити курдук утуу-субуу совхоз араас сылларгыгар үлэлээбит ветераннар сыанаҕа тахсан, исти, ис сүрэхтэн тахсар ахтыылары онордулар, музыкальнай ээрдэлэрин тиртилэр.

Үбүлүөй диэх тэрээһингэ кэлбит дьон фойега совхоз саҥааҕы атрибуттартан туруоруллубут быыстапканы олус сэргэ-

эн, астына көрдө-иһиттэ. Манна оччотооҕу ситиһиилэри туоһулуур социалистическай куоталаһы Знамьялара, вымпеллара, чемпионнар лиэнтэлэрэ, араас папкалар, альбомнар, хаартыскалар о.да. бааллар. И.С. Шарпов аатынан Никольскайдаағы сир музейин үлэһиттэрэ «Ыаньыксыт муннугун», Хамаҕатта нэһилиэгин Барахсаана түмсүү «Кыһыл муннугу», совхоз директорын кабинетин атрибуттарын, оччотооҕу субуотунньуктарга туттуллубут иһити, ыһыгы уурбуттара кизг сэнэриини ылла. Өр сылларга нэһилик ветераннарын Сэбиэтин салайбыт Т.И. Бунашева туруорбут альбомнара, хаартыскалара, араас көрдөрөр матырыяаллара болҕомтону тарта. Хатас отделиениетин быыстапкатыгар ситиһиилэри кэрэһэлиир матырыяаллар, урукку хаартыскалар хото туруоруллубуттара эдэр сааһы санаатта.

Дьон түмсэн биригээдэнэн, коллективтарынан, биридди-лээн хаартыскаҕа түспүттэрэ тэрээнин силгин ситэрдэ, үйэлэргэ биир үтүө умнуллубат өйдөбүннүгү хаалларда.

Нэһилик дыһалтата, олохтоох «Саҥа саҕахтар» нэһилик хаһыатын редакцията Комсомольская совхоз тэриллитбитэ 40 сылынан анал таһаарыһыны, ээрдэ суругу уонна түөскэ аньылар значогу кэлбит дьонго барыларыгар бэлэх ууннулар.

Манан биир үтүө, биир дьоро күн бүттэ. Комсомольская совхозка араас кэмнэргэ үлэлээн ааспыт бары үлэһиттэргэ, күн бүгүн нэһиликтэрин сайдытыгар үлэлиин-хамсыы сылдыар бар дьоммутугар барҕа махтал буолдуохтун! Чэгиэн-чэбдик сылдьыҥ, дьоллоох буолун!

Түгүннэн туһанан Хамаҕатта нэһилиэгэр түмүктүүр, үбүлүөйдээх тэрээһиннэргэ көмөлөспүт бар дьоммутугар олохтоох дыһалта аатыттан дириг махталытын тиэрдэбит. Инникитин өссө даҕаны түмсүүлээх буоларгытыгар эрэнэбит.

Анна ЗАРОВНЯЕВА,
«Барахсаана» түмсүү
салайааччыта,
СР культуратын туйгуна

С юбилеем!

18 апреля – юбилейная дата в жизни нашей коллеги, учителя русского языка и литературы Намской улусной гимназии им. Н.С. Охлопкова, **Отличника образования РС(Я), Винокуровой Дарии Николаевны.**

В 1992 году после окончания филологического факультета ЯГУ вернулась в родной Намский район и начала работать в Модутской средней школе, затем – в Намской средней школе №2, и с 1994 года трудится в Намской улусной гимназии.

Начала работать библиотекарем, затем – в течение нескольких лет руководила работой газеты гимназии «Тинейджер», ведёт уроки риторики, русского языка и литературы.

От облика Дарии Николаевны веет удивительным спокойствием, добротой, расположением к людям. И дети, чувствуя это, тянутся к ней.

Руководя работой пресс-центра гимназии, она привлекла многих учащихся к выпуску газеты «Тинейджер». Оригинальность подхода ко многим вопросам, умение находить контакт с каждым ребёнком и увлечь творческой работой, внимание к каждому ученику – вот отличительные качества Дарии Николаевны.

Развитие творческих способностей учащихся – всегда под пристальным и заботливым вниманием педагога. И её исследовательская работа – доклад «Развитие творческих способностей учащихся» и мастер-класс на республиканском семинаре «Школьное издательство в культурно-речевом пространстве образовательной среды гимназии» – свидетельство особого внимания педагога к одному из важнейших вопросов любой школы, а инновационной тем более – развитию творческого потенциала учеников. И самые активные корреспонденты «Тинейджера» связали свою судьбу с журна-

УРОКИ ДОБРОТЫ

листикой. Так, Винокурова Ульяна, выпускница 2003 года, окончив отделение журналистики филфака ЯГУ, работает в отделе новостей НВК Саха. Кириллина Вералетта (выпуск 2015 г.) тоже решила поступать на отделение журналистики. Вералетта – неоднократный победитель му-

ниципальной олимпиады по литературе, обладатель Гран-при «Золотое руно» республиканского конкурса «Полярная Звезда», 1 м. в республиканском конкурсе творческих работ «Животный мир Севера», а во Всероссийском конкурсе по литературе «Пегас» стала обладателем Диплома 2 степени. Достижения учеников – всегда труд не только самих ребят, но и учителя.

Вералетта отмечает любимого учителя как доброго, ответственно, отзывчивого искреннего человека, выражает благодарность Дарии Николаевне за помощь и поддержку в выпуске своего первого сборника

творческих работ «Для кого-то ты – целый мир...»

Ежегодно её ученики успешно выступают на конференциях «Шаг в будущее», «Чтение – кладёз жизни».

Ученики отмечают, что на её уроках всегда интересно, что она увлекательно рассказывает, что она справедливая и добрая.

Ежегодно её ученики успешно заканчивают учебный год с хорошим качеством (со 100% успеваемостью и качеством от 89 до 100%).

Но учитель – это не только хороший предметник, он ценен, прежде всего, своими человеческими качествами. Её близкая подруга Л.Д. Корьякина отмечает добросовестность, внимание к человеку, умение дать нужный хороший совет, помочь и словом, и делом, быть рядом и в радости, и в печали. Она всегда рядом с друзьями, готова прийти им на помощь в любую минуту, всегда доводит начатое дело до конца.

У нашей Дарии Николаевны прекрасная семья. Супруг, Владимир Васильевич, предприниматель. Сын Айсен студент 3 курса геологоразведочного факультета СВФУ, дочь Влада, ученица 6 «а» класса гимназии, занимается на хореографическом отделении музыкальной школы.

В дни юбилея, хочется поздравить Дарию Николаевну и пожелать от всего коллектива гимназии крепкого здоровья, семейного благополучия, счастья, творческих успехов!

Уважаемая Дария Николаевна! Будьте всегда такой, какая Вы есть. Мы все Вас любим!

М.М. ГУЛЯЕВА,
учитель русского языка и
литературы Намской улусной
гимназии.

Үөдэй: Кыһыны АТААРДЫБЫТ

Үөдэй нэһилиэгэр добровольной народной дружиной тэриллэн региональной реестргэ киирдэ. Хамаандырынан В.Н. Эверстов талыллан былааннаах үлэлэрин саҥалаатыгар. Ол курдук, ааспыт нэдиэлэттэн 18 киһилээх дружина дьуһуурустуба графигын оностон түүннүгү рейдэлэргэ табыстылар.

Кыһыны атаарыы бырааһынныһа тэрээһиннээхтик, сэргэхтик буолан ааста. Ол курдук, түөлбэлэр икки ардыларыгар самовар өрүүтүн күрүөҕү бастагы миэстэни «Сайдам» түөлбэ, иккис миэстэни «Кэскил» түөлбэ, үһүс миэстэни «Сардаҥа» түөлбэ ылылар. Остуолбаҕа ыттан тэҥнээхтэрин булбатылар эдэр ыччат Дима Зырянов, Дима Яковлев, Владимир Федотов. Түөлбөнэн спортивнай күрэххэ канат тардыһа, гиэрэни анньыһа, хомуур хапсаҕайга, сыттыгынан охсуһууга уопсай түмүккэ «Сардаҥа» түөлбэ бастагы, «Сайдам» түөлбэ иккис, «Кэскил» түөлбэ үһүс, «Айылгы» түөлбэ төрдүс миэстэҕэ табыстылар. Маны таһынан биридди-лээн дьонго частушка, хаатыҥка быраһыы, блины күрүө, «Сааскы киһи салбаммытынан» аукцион ытыһыһына. Кыһыны атаарыһыны сынньалан киин үлэһиттэрэ уонна культурнай – спортивной комплекс үлэһиттэрэ тэрийэн ыттылар.

Муус устар 13 күнүгэр Саха республикатын Правительствотын председателин солбуйааччы, КЧС ОПБ председателэ В.В. Омук уонна республикатааҕы халаан уугун содулун туоратыыга межведомственной хамыһыйа чилиэннэрэ, Ил Түмэн депутата А.И. Еремеев, улус баһылыга А.П. Атласов Үөдэй даамбатыгар сырыттылар. Күн бүгүн халаан уугулар бөлөмнөни үлэлэрэ ытыттылар.

Ветеран сэбиэтигэр саҥа председатель К.С. Сидорова талыллан, үлэлэрин былааннаахтык саҥалаатылар. Ол курдук, уһулуччулаах политической деятель И.Е. Винокуров 120 сааһынан 13 үлэ, тыыл ветераннара Хатын Арыһа И.Е. Винокуров аатынан кыраайы үөрэтэр музейга сырыттылар. Таарыйа, саҥа тутулуубут Партизан орто оскуолатын көрөн үөрэн-көтөн, санаалара көтөүллэн кэллилэр.

Алдаҥна, Нерюнгрига ытыттылыбыт кыһынны республикатааҕы спортивной спартакиадага улус чииһин көмүскээн ангардас Үөдэй нэһилиэгиттэн 17 спортсмен кыттыһы ылан улуска иккис миэстэни ылары ситистилэр.

Улуустаагы дыахталлар конференцияларыгар биһиги нэһилиэгиттэн уопсайа 7 активист дыахталлар кыттыһы ылан кэллилэр.

Е.А. ЭВЕРСТОВА, Үөдэй

Иһирэх ийии тыыннаах эттик кырыахата буолан, өйгө-сүрэххэ өтөн кириэн, сүөм түспүт, улдуктубут санааны уһугуннаран, киһи бөбө туругун тупсарыта – бу буолар ыланар ырыа үрдүк анала, ситиһиитэ. Бу биллиилээх мелодист, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, 2010 с. суруйбут Виталий Андросов суруйутунан саҕалыбын.

Күн-дьыл түргэнник да ааһар эбит. Аан бастаан ылы-ыр кыргыттары түмөн ансаамбыл тэрийбигим. Дьокуускайга республикатааҕы ырыа күрээбэр «Төрөөбүт дойду туһунан бастын ырыа» номинацияга Гран-при ылан сүргэбит көтөбүллэн, аны олохтоохтук дьарыктаныхха дьон санааттан «Дьүөгэлэр» дьон аат биэрэн ылаан барбыппыт. 5 сыл анараа өттүгэр ансаамбыл «Народнай» ааты ылан эпизитинэспит өссө үрдээтэ.

Биһиги, сүрүннээн, олохтоох автордар, мелодистар ырыаларын тарҕатар сыаллаахпыт-соруктаахпыт. Үгүс республикатааҕы ырыа күрэхтэригэр кыттан, кэккэ ситиһилэрдэнэн, салгыы айа-тута үлэлиирбитигэр тирэхпит бөбөргүүр. Ааспыт сылга Горнай улуугугар Д. Санников аатыгар «Ырыа – дууһам ийиитэ» VI республиканскай күрэххэ III степеннээх лауреат, Мэнэ Хангалас улуунун

Ааспыт нэдиэлэбэ, муус устар 15 күнүгэр, Нам нэһилигин А.Ф. Шестаков аатынан сыннаалан киинигэр ырыаны кэрэхсиир, ырыанан олоҕу туойар, ырыанан дойдубут үтүө аатын ааттатар «Дьүөгэлэр» народнай вокальнай ансаамбыл тэриллититэ 25 сыллаах «Ырыа сылаас тыһынан» дьон үбүлүйдээх улахан кэнсиэрэ буолан ааста. Дьоро киһэбэ уопсайа 40-тан тахса ыгырылаах ыалдыт кэлэн кытыны ылла. Саалаа көрөөччү толору куугуллан, сыанаа хас тахсар ырыаһыттары дохсон ыгыстарын тыаһынан көрүстүлэр. Бу кэнсиэр үбүлүйдэ-

Хамафатта нэһилиэгэ урут-уруккуттан культура, спорт сайдыбыт нэһилиэтин биллэр. Нэһилиэк ыччата, олохтоохтору урукку тэтимнэрин тутуһан билгитин да көхтөөхтөр, санаттан-сананы аяллар. Оройуонна биллибит баянист З.З. Афанасьев, онтон оройуонна бастаан тэриллитит вокальнай-инструментальной ансаамбыл эргэ кулууп дьэтигэр оройуон ыччаттарын танцыга, биэчэрдэргэ муньһара.

Культураны өрө туппут Захар Захарович дьэи кэргэнин улахан кыһа А.З. Заровняева уонна Д.И. Алексеев дьэи кэргэтэрин көүлээһининэн 2006 сыл «Түһүлгэ» сыннаалан киин тэрийиитинэн, «Радуга» оҕо үнүкүүтүн коллективин салайааччыта Л.А. Андросова бөлөмнөөһининэн бастакы «Сааскы баал» дьон үнүкүү кэрэ киһэтэ ытыллыбыта. Ол киһэ 10 паара бөлөмнөнэн Г. Шахурдина «Кырдыбат вальс» ырыатыгар бастакы үнүкүүнү толорбута.

Онтон ыла, сааһыттан туту-луга суох үнүкүүлүн баҕалаахтар мустаннар Л.А. Андросова көбүлээһининэн балнай үнүкүү коллектива тэриллэн «Ретро-данс» дьон ааттамыппыт. Бастакы алта сыл тухары үгэскэ кубулуйбут «Сааскы баал» Аан дойду кэрэ аһардарын күнүгэр анаан ытыллар. Онно «Баал Корола уонна Королева» дьон анал ааты коллектив үнүкүүһүт паараларыттан көрөөччүлэр дьүүлэринэн быһаарыллар. Кинилэргэ эһилги баалы ыттар эпизитинэс тиксэрэ. Манькы ааты Надежда, Михаил Новгородовтар, К.В. Петрова уонна Г.Г. Дорофеев, Раиса, Яков Никитиннар, Л.Е. Охлопкова уонна М.М. Макаров, Е.Г. Савинова уонна Р.С. Софронов пааралара ылан умнуллубат кэрэ биэчэрдэри тэрийбиттэрэ. Бу баалга кол-

ЫРЫА - БҮППЭТ ОЛОХ, ОЛОХ - БҮППЭТ ЫРЫА

Бэдьимэтигэр В. Ноев 75 сааһыгар аналлаах республикатааҕы куонкурууска II степеннээх лауреат, Чурапчыга ытыллыбыт Олонхо ыһаагар Х. Максимов аатыгар республикатааҕы күрэххэ II степеннээх лауреат аатын ылаттаабыппыт. Быйыл, соторутааҕыта Дьокуускай куоракка ытыллыбыт «Поет село родное» республикатааҕы ырыа күрээбэр «Бастын Акапельнай

толоруу (доҕуһола суох ырыа)» номинация хаһаайыннара буолбуппут.

Кыайыбытын-хотуубутун түһэртэ гына, сылтан сыл сана ырыалары үөрэтэбит. Үгүс ырыаны композитор В.А. Зырянов аранжировкатынан доҕуһола суох толоробут. Онон Василий Алексеевичка коллектив аатыттан улахан махталлаахпыт. Маны таһынан норуот-

тар икки ардыларынааҕы фестивалларга Испания-Италия-Франция дойдурарыгар кыттан лауреат буолбуппут. Күннээх Болгарияга сылдан эмиз лауреат буолбуппут биһиэхэ умнуллубат өйдөбүл буолла.

Кыргыттарым бары да үлэһит дьон, учууталлар, оҕолору кэрэ эйгэбэ үөрэтэр угуйар үлэлээхтэр. Ансаамбыл тэриллититэн ССРС культуратын туйгуна, культура Бочуоттаах үлэһитэ Л.Д. Рехлясова, З.П. Винокуров аатынан оҕо искусствотын оскуолатын преподавател, СР культуратын туйгуна У.К. Новгородова бааллар. Кыргыттарым айылбаттан маанылаппыт талааннарын, ырыаны уйан дууһалаан, тыыннаан бар дьонго тарҕатар, уһуйар аналаахтарынан күүстээхтэр, ис куттарынан ырыалыын биригэлэр.

«Дьүөгэлэр» народнай ансаамбылбыт быйыл иккис сылын «Далбар Хотун ырыата» дьон ааттан улуустааҕы дьахталлар вокальнай ансаамбылларын күрэхтэрин тэрийэн ыттар. Быйылгы күрэххэ нэһиликтэртэн 11 ансаамбыл кытынна. Үчүгэй бэ-

лэми көрдөрөн Хамафатта нэһилиэгиттэн «Тупсууна» вокальнай ансаамбыл (сал. Т. Гаврильева, Е. Заболоцкая) Гран-при хаһаайына, бастакы миэстэни Хатырык нэһилиэгиттэн «Уйгу» вокальнай ансаамбыл (сал. Л. Левина), иккис миэстэ Искра нэһилиэгиттэн вокальнай ансаамбыл (сал. М. Пяткина), үгүс миэстэ II Хомустаах нэһилиэгиттэн «Алгыс» вокальнай ансаамбыл (сал. А. Меркулов). Сылын аайы уонтан тахсалы ансаамбыл кыттар. Сылтан сыл толорор маастарыстыбалара тупсан иһэрин бэлиэтибит.

Бу 25 сыл тухары «Дьүөгэлэр» Сахабыт сири арас түһүлгэлэригэр улахан да, кыра да сыаналарга ылаан-туойан кэлибит, ырыа ыһааҕын ыһаабыт, үгүс элбэх айар талааннаахтары кытта алтыстыбыт.

Ырыа аргыстаах кыргыттарымы! Ырыа ыгырар ылыгынын устун олоххут тухары бииргэ айаннаан, айар-кут арыаллыр аартыгынан айхаллыы туойуобун!

Елена КУТУКОВА,
«Дьүөгэлэр» народнай вокальнай ансаамбыл салайааччыта,
ССРС культуратын туйгуна,
СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ,
Нам улуунун уонна Таастаах нэһилиэтин Ытык киһитэ

«ЫРЫА СЫЛААС ТЫҢЫНАН»

дээх суолтатын таһынан, үс сыл арыттаах ытыллар «Народнай» звание көмүскээһинигэр олоҕурда. СР культура уонна духуобунай сайдыы министерствотыттан И.И. Николаева, СР «АРКТИКА» автономнай тэрилтэттэн А.Т. Аммосова уонна Нам улуунун культура уонна духуобунай сайдыы управлениеттэн начальник Е.А. Заровняева «Дьүөгэлэр» народнай ансаамбыл үс сыллаах үлэтин көрдүлөр-иһитилэр, айар коллективка «туйгун» сыананы туруордулар.

Кэнсиэркэ «Дьүөгэлэр» НВА кыттааччыларын кытта, кинилэр дьэи кэргэттэрэ, оҕолору, сиэннэрэ, А. Татаринов салайааччылаах «Добун» эр дьон ансаамбыла ылаан ырыаларынан эбүрдээтилэр. Салайааччы Е.А. Кутукова бырайыгынан улууска быйыл иккис төгүлүн ытыллыбыт «Далбар Хотун ырыата» күрэх кыайылаахтара Е. Заболоцкая салайааччылаах «Тупсууна» (Хамафатта), Л. Левина салайааччылаах «Уйгу» (Хатырык) уонна Искра нэһилиэгиттэн М. Пяткина салайааччылаах са-

на тэриллитит дьахталлар ансаамбыллара кытыннылар. Ону таһынан, республикага биллэр мелодист А.Т. Замятин, виртуоз-аккомпаниатор М.С. Павлов, «Дьүөгэлэр» НВА чугас довторо А.С. уонна И.И. Тарбаховтар, араас сылга ансаамбылга ылаһпыт кыргыттар дьоро киһэбэ ыалдыттаатылар.

СР культура уонна духуобунай сайдыы министерствотыттан, СР «АРКТИКА» автономнай тэрилтэттэн, Нам улуунун культура уонна духуобунай сайдыы управлениеттэн, үөрэҕири

управлениеттэн, улуус уонна нэһилиэк дьаһалталарыттан, З.П. Винокуров аатынан оҕо искусствотын оскуолатыттан, биридиилээн тэрилтэлэртэн үбүлүйдээх ансаамбылга эбүрдэ суруктары уонна сэмэй бөлөхтэри туттардылар. Бу курдук, «Дьүөгэлэр» народнай вокальнай ансаамбыл айар киһэтэ үрдүк таһымна ааста. Күндү көрөөччүлэригэр, тэрээһин үлэтигэр кыттыны ылбыт бары дьонноругар коллектив барҕа махтал тылларын тиэрдэр.

Наталья ПЕТРОВА

ҮНҮКҮҮ ДЬИКТИ АБЫЛАНА

лектив сылы быһа дьарыктанан бөлөмнөммит саҕа үнүкүүлэрин көрөөччүлэр дьүүлэригэр таһааран, элбэх биһирэбили ылбыппыт.

«Ретро-данс» бөлөбө тэриллититтэн нэһилиэк, улуус, республика иһинэн ытыллар араас тэрээһиннэргэ кыттан кэллэ. Дьокуускай куорат духуобунаска уонна культурага управлениетин начальнига А.Н. Корякинаны кытта сибээстэһэн, кинилэр ыттар араас тэрээһиннэригэр элбэхтик кыттабыт. Ол курдук, Дьокуускай куорат Күннэригэр, Туймаада хочотун ыһаахтарыгар,

Гиннес рекорда олохтонор «Эйэ оһуохайыгар», Кыайы күнүгэр аналлаах бырааһынныкытааҕы кэнсиэрдэргэ, куорат театрдарын сыаналарыгар элбэхтик үнүкүүлэтибит. «Саха» НКК үстэ биһиги үлэбитин сырдатар биэриилэргэ уһулунубут. 2011 сыллаахха «Эдэрди эрчими эңэрдэһэн» дьон Мэнэ Хангалас улуунун Төхтүрүгэр ытыллыбыт республикатааҕы күрэххэ «Гран-При» хаһаайытара буолбуппут. 2012 сыл «Танцы солнечно Туймаады» дьон фестиваль-куонкурууска «За лучший показа-

тель стиля и исполнительского мастерства» дьон номинацияны уонна «Мэнго» кэнниттэн 2-с миэстэни ылары ситисиппит. Ону таһынан сыл ахсын, сылга хаста да ытыллар балнай үнүкүү турнирдарыгар ситиһилээхтик кыттан кэлибит. 2014-2015-2016 сылларга ытыллыбыт республикатааҕы балнай үнүкүү ансаамбылларын куонкурустарыгар бастаабыт.

Дьокуускайга Нам улуунун Күннэригэр, Саха сири 6-спортивнай ооньнуулар культурнай тэрээһиннэригэр кыттыбыт, СР культуратын үтүөлээх үлэһитин Степан Васильев айар кэнсиэригэр, Г.Н. Шахурдина үбүлүйдээх кэнсиэрдэригэр ыгырар кытыннарбыттара - бу биһиэхэ улахан чизэ.

Коллектив ону таһынан аһымал акциялары өйөөн элбэх оҕолоох дьэи кэргэттэргэ, мелодистка С.И. Кудринага, улуус Бочуоттаах олохтооро Ф.Д. Ушницкайга анаммыт тэрээһиннэргэ кыттыны ылбыппыт.

Коллективтыгар биэс дьэи кэргэн пааралар үнүкүүлүллэр, онтон үс паара коллективка сылдан, билсэн ыал буолбуттара.

Коллектив үнүкүүһүттэрэ бары араас саастаах, идэлээх да

буолларбыт, биер интэриэстээх буолан 10 сылы быһа дьарыктанан кэлибит. Биһиги ортобугу-гар доруобуйа харыстабылын, үөрэҕири үлэһиттэрэ, чааһынай урбаанньыттар онтон да атын үлэ хайысхатын бастыннара бааллар. Ону таһынан хас биридии паара кэккэ ситиһилээх, тустаах үлэлэригэр, атын араас общественной үлэлэлэргэ актыыбынайдык кытталлар. Коллективка нэһилиэк, улуус чизэһин көмүскүүр спортсменнар да аһыаҕа суохтар. Үнүкүү кэрэ абылаһар таттаран атын нэһиликтэн тийэ кэлэн дьарыктаналлар.

Коллектив ситиһиитэ – бу салайааччыбыт, Саха республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ, улуус бочуоттаах олохтооҕо, дьахталлар 14 сьезтэрин делегата, хореограф Любовь Алексеевна Андросова сыраллаах үлэтин түмүгэ. Кинини туспа бучуордаах, санаттан – сананы айар, үлэтигэр бэринилээх, бириэмэтин аахсыбакка туран үлэлиир салайааччы быһыытынан сыаналыбыт уонна махтал тылларын аныыбыт.

Хас биридии үнүкүү элбэх сыраттан, дьарыктан, бириэмэттэн тахсар. Ону таһынан балнай

үнүкүүгэ кэтэр көстүүмнэр, анал атаах таһаа, кэли-барыы барыта элбэх үбү-харчыны эрийэр. Онно биһигини өйөөн спонсоридаабыт улуус культурага уонна духуобунаска управлениетин начальниктарыгар И.С. Новиковка, Е.А. Заровняева улахан махталбытын тиэрдэбит.

Түгэнинэн туһанан, махтанабыт биһиги дьэи кэргэт-тэригэр, үлэлиир тэрилтэлэригэр, Дьокуускай куорат культуратын уонна духуобунаһын управлениетин начальнига А.Н. Корякинага, «Мозаика» балнай үнүкүү кулуубун салайааччыта М.З. Сивцевка, Хамафатта нэһилиэгин дьаһалтатын баһылыга И.Н. Максимовка, «Түһүлгэ» сыннаалан киинин коллективыгар, директор А.А. Харитоновкага, элбэхтик таспыт суоппардабытыгар Роман Гоголева, Степан Ивановка, Аркадий Ивановка, Василий Васильевка, Хамафатта оҕо спортивнай оскуолатын коллективыгар, директор А.М. Дьяконова.

Иистэннээн кыргыттарыбытыгар Л.Е. Гоголевага, А.Г. Охлопковага, М. Чесноковага, биһигини кытта алтыан кэлбит Саха республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ Г.Н. Шахурдинага, Саха республикатын үөрэҕиригин, культуратын туйгуннарыгар, мелодистар М.П. Нератовага, С.З. Бурнашевага, ССРС культуратын туйгуна Л. Рехлясовага. Уонна улахан махтал анаан – эһиэхэ, күндү көрөөччүлэригэр, эһиги баарбуолан биһиги баарбыт, аяабыт-тутабыт.

Л.Е. ОХЛОПКОВА,
РФ доруобуйага харыстабылын туйгуна,
«Ретро-данс» үнүкүү бөлөҕүн уһуйулааччыта

Киһи - киһиэхэ

Бүлүү улуунун 21 киһилээх бэтэрээннэрин активистарын делегацията Нам улуунун бэтэрээннэрин кытта көрсүһөн, уопут атастаһан кэллэ. Күлүн тутар 25 күнүгэр сарсыарда 11 чаастан Нам улуунун баһылыгы солбуйааччы Инна Сивцева, онтон салгы улуус баһылыга Александр Атласов ыалдьыттарынын приемнаатылар. Улуус дьаһалтатын кизин-куон конференц-саалатыгар уһун остуол тула олорон, үттээх итии чэйи инэ-инэ, сып-сылаас саламааты сии-сии баһылыктар улуустарын туһунан иһиттибит, хас да боппуруостары биэрэн чуолкайдатыбыт.

Улуус баһылыга А.П. Атласов лоп-бааччы тыллаах, олус үчүгэйдик кэпсиир эдэрчи киһи эбит. Улуус сылга 423 мөл. солк. дохоттооһа эбит. Күн бүгүн ты хаһаайыстыбатын туруга үчүгэй соһуһун, 22 тыһ. ынах сүөһү баарын, ынах ахсаана улахан-нык кыччаабатын, 13 тыһ. сылгы баарын, сылын айы эбиллэ турарын, хортуопуу 30 гектарга, оҕуруот аһын 130 гага, бурдугу сүөһүгэ анаан 1600 га сиргэ ыһалларын кэпсээтэ. Маны сэрэ улууска 6 сага хотоннор үлэҕэ киирбиттэр. Салгы 1000 т киирэр овошхранилищени, убойнай сыагы тутта сылдьаллар эбит. Үтү туттары сылын айы улаатар, 2015 с. 1300 т үтү туттарыттар. Ты хаһаайыстыбатыгар 24 граны ылбыттар. Улууска ты хаһаайыстыбатын сайдыытын туруга хайдаһый дьэн Р.П. Сортоева боппуруоһугар «Сайдыбыт туруктаах» дьэн баһылык эрэллээхтик эппиттээбитигэр биһиги эмиэ намнар ситиһилэриттэн үөрдүбүт, астынныбыт.

Улууска 23 анал программа ыһыан үлэлиилэр эбит, ол иһигэр «Ветеран» уонна «Харысхал» дьэн саастаах дьонго аналаахтар. Биһиги бэтэрээннэри кытта туох үлэ барарын, кинилэргэ туох көмө баарын туоһуластыбыт. Онуоха баһылык А.П. Атласов бэтэрээннэрин кытта олус үчүгэй, күүстээх үлэ барарын, маныаха улуустаагы бэтэрээн Сэбиэтин бэрэссэдээтэл С.Д. Кобякова өнгөтө, үлэтэ улаханын, республикага биир бастыг үлэлээх дьэн бэлиттээн туран, улуус дьаһалтата бэтэрээн Сэбиэтигэр 2 штаты көрүнөн хамнас төлүүрүн, сылга 1 мөл. 700 тыһ. харчыны бэтэрээн Сэбиэтин фондатыгар түһэрэллэрин, өссө эбии сылга 300 тыһ. солкуобайы бэтэрээннэргэ көмөҕө анаан

харчы көрөллөрүн кэпсээбитигэр олус сэргээтилэр, хайжаатылар, ымсыырдылар даҕаны.

Көрсүһүүгэ биһиги делегациябыт салайааччыта, улуус баһылыгы социальнай боппуруостарга солбуйааччы В.Ф. Тихонова харда тылы эттэ, улуус үлэтин туһунан кылгастык кэпсээтэ, улуус баһылыгар Бүлүүгэ тахсыбыт кинигэлэр набордарын бэлэх туттарда. Түмүгэр, икки улуус икки ардыгар доҕордуу биригэ үлэлээһин дуоҕабарыгар үөрүүлээх быһыгы-майгыга илии баттастылар. Биһиги делегациябыт чилиэннэригэр барыларыгар сэмэй бэлэхтэри, сувенирдары туттартаатылар.

Ити кэнниттэн биһигини салгы С.Д. Кобякова салайан ил-

олохтоох бэтэрээннэр кэпсээннэрин иһиттибит.

Хатырыкка Модут нэһилиэгин бэтэрээннэрин уйатыгар – 20-чэ миэтэрэ усталаах, 10-ча миэтэрэ туоралаах баараҕай улахан саха туруорбах балаҕаныгар киирбиппит көмүлүк оһох тигинэччи оттуллан, сылааһынан сыралайа көрүстэ. Сахалы алгыстааһын, нэһилиэк баһылыга, бэтэрээн Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ тыл этиилэрин кэнниттэн эмиэ остуол хоторунан сахалы астаах остуоллары тула бырааһыннык кизэ буола. Бастаан олохтоохтор, бэтэрээннэр араас омук үгкүүлэрин, таҕастарын уларытта-уларытта толороллорун көрөн сөхтүбүт. Бу имигэстэрин, хамсаналла-

хас нэһиликтэр аайы киһи «сык» гына түһэр, сэргии истэр араас саҕалааһыннар, тэрээннэр бу Нам улуунугар баалларын иһиттибит, биллибит. Биһиги дьоммут үлэлэригэр туһаныахтаах, батыһахтаах элбэх сонуннары иһиттибит. Онон, Намга уопут ыла барбыт сыалбытын-сорукпутун ситиһибит дии саныбын.

Биһиги да изскэ хаалбатыбыт. Чернышевская нэһилиэгин бэтэрээннэрин Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ, улууска бастыг үлэлээх Р.П. Сортоева үлэтин сорох көрүгүнэрин быктара түһэн кэпсээтэ, С.П. Калачикова тойугун, Б.А. Михалев сахалыгы ырыаларын, Е.Г. Алексеева, Н.В. Матвеев, С.С. Васильев, Г.А. Софронова

ламаатынан күндүлээбиттэрин үөһө ахтан аһарбытым. Өссө биһир үчүгэйэ дьэн, хас сылдыбыт, көрсүспүт сирбит аайы билсэр, билэр дьоммут бааллар эбит. Сорохтор 47 сыл буолан баран көрсүспүттэр, сорохтор аймактарын, сорохтор үөрөспүт оҕолорун, биһир дойдулаахтарын көрсөн, үөрүү-көтүү, долгуйуу бөҕө буоллубут. Хас көрсүбүт сирдирбит аайы биһиги делегациябыт чилиэннэрэ, бэйэлэрин айымньыларын, кинигэлэрин, нэһиликтэрин тустарынан матырыйааллары олохтоох салайааччыларга туттартаан истилэр.

Түмүккэ тугу этиэххэ сөбүй?
Бастаан. Нам улуунун бэйэтин, нэһиликтэр бэтэрээннэрин Сэбиэттэрин бэрэссэдээтэллэрэ элбэх, үгүс өрүттээх үлэни бэтэрээннэри кытта ыһалларын, нэһиликтэригэр улахан көмөлөөхтөрүн, ыччаты патриотическайдыы иитиигэ үгүс үлэни ыһталларын иһиттибит, көрдүбүт уонна Нам бэтэрээннэрэ чэхчы улустарын улахан патриоттара эбиттэр дьэн сыаналаатыбыт. **Иккиннэн,** биһиги делегациябыт актыбыыстара сонун сиргэ сылдьан, сонун дьону кытта билсэн-көрсөн, уопут бөҕөнү ылан, сирин-дойдуну көрөн, атын сиргэ хайдах тэриинэн үлэлииллэрин көрөн, үлэлэрин салгы тупсарга биэҕэ быһаарынылаах төһүннүлэр. **Үсүнүнэн,** Нам улуунун дьаһалтата аатырбыт биһир дойдулаахтарыгар И.Е. Винокуровка Дьокуускай кэорат «Прогресс» маҕаһын таһыгар, өрүс үрдүгэр улахан пааматыннык туттаран эрэллэрин олус сөбүлүү иһиттибит уонна республика кинитээвэр элбэх өнгөлөөх биһиги албан ааттаах биһир дойдулаахтарыгар С.М. Аржаковка, Г.И. Чиряевка республикабыт киинигэр пааматынныктарын туруорууга хайаан да улус элбэхтик үлэлэхтэр наадатын өйдөөтүбүт. **Төрдүнүнэн,** улус баһылыгыттан саҕалаан нэһиликтэр баһылыктара бары кинилэргэ даҕаһан бэтэрээн Сэбиэттэрин салайааччылары кырдыаастарын туһугар олус кыһамнылаахтарын биллибит.

Ити курдук, Бүлүү улуунун бэтэрээннэрин актыбыынай, салалтага үлэлэхтэр дьонно республикага саамай бастыг үлэлээх улус бэтэрээннэрин кытта баран билсэн-көрсөн, доҕордуу сибээһи олохтоон, саҕаны билэн-көрсөн, астынан, дуоһуян кэлибит.
Герасим СОЛТУЕВ,
Бүлүү улуунун бэтэрээннэрин Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ

НАМ УЛУУҔУГАР УМНУЛЛУБАТ СЫРЫЫБЫТ

дьэ сырытта. Аппааныга тийиэн И.Е. Винокуров музейыгар сырытыннардылар, салгы баай астаах-үөллээх саха балаҕаныгар налыччы эбиэттэттилэр, ырыанан, тойугунан эвэрдэлээтилэр. Түмүккэ, оһуохайдуан тарҕастыбыт. Бу баай остуолу Аппааны нэһилиэгин бэтэрээннэрэ тэрийибиттэр. Биһиги манна эдэрчи сорус бэтэрээн-учуутал дьахтар бэйэтэ тылланан, бэтэрээн Сэбиэтин бэрэссэдээтэлинэн олус үчүгэйдик, улууска бастыгнар ахсааннарыгар киирэн үлэли сылдьарын истэн олус сөхтүбүт. Биһиэхэ, Баппааайыга, Тааһаарга, итинник энтузиаст эдэрчи дьон көстөллөрө буоллар дьэн баара санаатыбыт. Тото-хана аһаан, оһуохайдаан баран, салгы Хатырыкка айааннаан тийиэн, М.К. Аммосов государственнай музейыгар биһир чаас курдук сырыттыбыт. Экскурсиялаатыбыт, үттээх сылаас чэй истибит,

ра үчүгэйн! Киһи сааһырбыт «куолага» диэбэт, букатын эдэр кыргыттар курдук көстөллөр, тутталлар-хапталлар.

Аа-дьуо аһы-аһы Нам улуунун нэһиликтэрин бэтэрээннэрин кэпсээннэрин, үлэлэрин, баай уопутун истэ олордубут. Ол курдук, нэһиликтэр бэтэрээннэрин Сэбиэттэрин бэрэссэдээтэллэрин: I Хомустаахтан Михаил Николаевич Дьяконов, Партизантан Ольга Иннокентьевна Кривошапкина, Намтан Василий Егорович Рожин, Бөтүгтэн Михаил Федорович Егоров, Хатырыктан Валентин Титович Васильев, Маймаҕаттан Татьяна Дмитриевна Колесова араас өрүттээх элбэх үлэлэри ыһталларын сийилии кэпсээтилэр, араас слайдалары көрдөртөөтүлэр. Быһыгар ардыгар эвэрдэ нүөмэрдэрин толороллор.

Бэтэрээн үлэтин тэрийии бириинсибэ биһир эрэри,

эвэрдэ нүөмэрдэрин уонна этиилэрин иһиттибит, Н.Н. Иванов бэйэтэ суруйбут хоһооннорун аахта. Н.Н. Егоров аппаанылары кытта шефтэһэн үлэлииргэ быһаарыммытын истэн олохтоохтор даҕаны, биһиги даҕаны олус сэргээтибит, дьоммут талааннарын, ылбаай ырыаларынан киэн тутуннубут.

Доҕордоһуу көрсүһүүтүн бичэрэ ыкса кизэ хойукка диэри буолла. Үгкүү-битиги, оонньуукулу оройуттан тутулунна. Биһиги дьоммут кэнсиэрин Д.С. Седалищев уус-уран тылынан, көрдөөх комментариыдарынан салайан ыһпытыгар олохтоохтор олус астыннылар, үөрдүлөр-көттүлөр, күллүлөр-саллылар.

Дьиктитэ баар, хас чэйдэ эбит сирбит аайы сып-сылаас саламаатынан ыалдьыттары күндүлүүллэр эбит. Сахалы саламаат оҕоруутун намнар чэхчы баһылаабыттар. Оннооҕор улус баһылыгын приемугар кытта са-

ЫҤЫРЭХ ТЫТТАР

Күн сириг көрдөрбүт күндү таптыыр кыһып, балтыбын, эдьийбитин **РЕХЛЯСОВА ЛИДИЯ СТЕПАНОВНА** төрөөбүт күнүнэн, үбүлүөйгүнэн итиитик-истинник эвэрдэлиибит! Бу дьоро күнүгэр баҕа санаа баһаамын, ыра санаа ырааһын, истиг илдьит ийиитин Эийэхэ тиэрдэбит. Сааһыраы санаабакка, кырдыар дьэни билбэккэ, талан ылбыт идэһинэн үтүө суобастаахтык үлэ үөһүгэр түбүгүрэ үлэли сылдьаргыттан астынабыт, киэн туттабыт, барыбыгыгар күүс-көмө буола сылдьарга махтанабыт. Эмдэй-сэмдэй улаатан эрэр, күнүн-ыйын кинилэртэн тахсар кэрэчээн сиэн кыргыттарын наар үөрдэ, сүргэин көтөҕө, угуттуу турдуннар, дьолунан толордуннар. Дьолун-мааны киһибитигэр өссө да өр сылларга биһиэхэ үтүө сүбэһит, тирэх, күүс-көмө буола сырыт. Ыраас ыра санаан ыһса турдун, олоххор кэрэ эрэ кэккэлэстин, үтүө эрэ үмүөрүстүн, үөрүү-көтүү арыалластын дьэн баҕа санаабытын этэбит! Дом!

Ийэн, биригэ төрөөбүттэрин уонна кинилэр дьэ кэргэттэрэ

Убаастыыр биригэ үлэлиир коллегабытын, истиг дьүөгэбитин **РЕХЛЯСОВА ЛИДИЯ СТЕПАНОВНА** 60 сааскын туолбуккунан итиитик-истинник эвэрдэлиибит!

Эн олоххо көхтөөх көрүүгүн, үөрүннээн мааны майгыгын, истиг сыйһаңгынын сыаналыбыт. Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныгын, күүс-көмө, сүбэ-ама, угараабат болгомотон иһин истиг махтал тыллары тиэрдэбит.

Баҕарабыт күндү киһибитигэр үгүс үөрүүнү, чэгиэн доруобуйаны. Чугас дьонун, сиэннэрин миннигэс мичээрдэригэр, тапталларыгар уйдаран толору дьоллоох уһун ологу баҕарабыт!

Биригэ үлэлиир математика, физика, информатика холбоһугун учууталлара, истиг дьүөгэлэрин

Ытыктыыр күндү коллегабытын, Саха республикатын үөрэҕиритин туйгунун, педагогическай үлэ ветеранын, Россия Бочуоттаах үөрэҕиритин туйгунун, «Учитель XXI в.» бэлиэ хаһаайынын **РЕХЛЯСОВА ЛИДИЯ СТЕПАНОВНА** үбүлүөйгүнэн дьоро үтүө күнүнэн эвэрдэлиибит! Эн талан ылбыт, сөбүлүүр идэһинэн өр сылларга сүрээһин сылааһын, кыһамныгын ууран, үлэлээн, үтүө-мааны майгыгынан күннэтэ алгыһар дьонун истиг махталларын ыларгынан биһиги киэн туттабыт. Ис сүрэхтэн баҕарабыт Эийэхэ чэгиэн-чэбдик буолууну, үлэһэр үрдүктэн үрдүк ситиһиилэри. Баар буоллуннар Эн тулагар мэлдьи истинник саныыр дьонун, чугас, эрэллээх доҕотторун! Толкуйдаабытын тобуллан, санаабытын салаллан истин дьэн алгыс бастыгын аныыбыт, эвэрдэ эриэккэһин этэбит.

И.С. Гаврильев аатынан 1 №-дээх Нам орто оскуолатын коллектива

Ытыктыыр күндү киһибитин, Саха АССР культураны үтүөлээх үлэһитин, РСФСР үөрэҕиритин туйгунун, «Гражданская килбиэн» бэлиэ хаһаайынын, РФ суруналыыстарын сойууһун чилиэнин, СР Бочуоттаах ветеранан, Нам улуунун Таастаах, Ленскэй нэһиликтэрин Бочуоттаах гражданынын, «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэнин **КРИВОШАПКИН ИННОКЕНТИЙ ЗАХАРОВИЧ** 80 сааһын туолар үбүлүөйгүнэн истинник эвэрдэлиибит уонна өссө уһуннук олоорорго, өр кэмнэргэ биһигинин алгыһын, сүбэ-ама биэрэн үөрдөкүтэ сылдьарга, кытаанах доруобуйаны, дьэ кэргэннэр эргичи дьолу-соргуну баҕарабыт.

Нам улуунун «Отуу уота» литературнай түмсүү коллективин аатыттан Александр Дунаев

РАСПОРЯЖЕНИЕ от 14.04.2016 №318-р с. Намцы
О создании улусной комиссии по подготовке и проведению мероприятий, в рамках «Презентация Республики Саха (Якутия) в Хабаровском крае»
В целях организации ярмарочно-выставочной деятельности и культурной программы в рамках мероприятий «Презентация Республики Саха (Якутия)» в XVII Приамурской торгово-промышленной ярмарке в г. Хабаровске в сентябре 2016 года, распоряжаюсь:
1. Создать комиссию в составе:
- Сивцева И.И., первый заместитель главы улуса, председатель комиссии
- Попов И.Р., председатель УСД, заместитель председателя комиссии
Члены комиссии:
- Гоголев Е.Е., начальник МБУ «Управление сельского хозяйства»
- Гуляев Н.Ф., директор СХПК «Эрэл»
- Жирков Н.М., директор ГБОУ РС(Я) «Намский техникум»
- Заровняева Е.А., начальник МКУ «Управление культуры и ду-

ховного развития»
- Касьянов В.Г., редактор-директор газеты «Энсиэли»
- Кривошапкина И.А., директор Намского филиала НВК «Саха»
- Обутова М.В., заместитель главы МО «Намский улус» по экономике и финансам
- Сергучев С.Н., начальник отдела по взаимодействию с ОМСУ и орг.работе
- Степанова Т.Н., начальник отдела по семейной и молодежной политике
- Ядреева Е.В., директор АУ РС(Я) СПО «Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова»
- Ядреев В.В., директор МБУ «ЭСО «Нам»
2. Комиссии в срок до 29 апреля 2016 г. подготовить план и смету расходов организационных мероприятий.
3. Настоящее распоряжение опубликовать на официальном сайте МО «Намский улус».
4. Контроль исполнения настоящего распоряжения оставляю за собой.
Глава улуса А.П. Атласов

® Врач-гомеопат, психотерапевт КУЗЬМИНА ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВНА ведет прием в доме Олонхо с 22 апреля (пт.) с 9 ч. до 18 ч.
Услуги: иридодиагностика, диагностика Фолля, гомеопатия, психотерапия, лечение алкоголизма и табакокурения.
Тарифы от 50 до 3200 руб. в зависимости от вида лечения.
Предварительная запись 8-9142-706-890

Наследная администрация муниципального образования (сельское поселение) «Партизанский наслег» объявляет прием заявлений от сельхозтоваропроизводителей КФХ и ИП, и граждан из числа ЛПХ (ведущих личное подсобное хозяйство) на получение субсидии из местного бюджета МО «Партизанский наслег» на реализацию муниципальной целевой программы «Развитие сельского хозяйства» на 2016 год в виде финансовых средств по основным направлениям:

- сельское хозяйство,
- социальные услуги и прочие программные мероприятия.

Документы предоставляются с 20 по 30 апреля (включительно) 2016 года.

За условиями конкурсного отбора обращаются в Наследную администрацию МО «Партизанский наслег» 8(41162)25 637

№	Наименование маршрутов	Тариф, руб.
1	Намцы — СХТ	17
2	Намцы — СХХ	17
3	Намцы — Алпаны	22
4	Намцы — Кысыл Деревня	25
5	Намцы — Бетон	42
6	Намцы — Модут	55
7	Намцы — Хатырык	69
8	Намцы — Атамай	73
9	Намцы — Маймага	81
10	Намцы — Газпром	17
11	Намцы — Педколледж	17
12	Намцы — Даадар	17
13	Намцы — Хамагатта	22
14	Намцы — Никольск	42
15	Намцы — Партизан	47
16	Намцы — Хомуестах	55
17	Намцы — Едейчи	86
18	Намцы — Тюбя	165
19	Намцы — Фрунзе	165
20	Намцы — Кебекен	220
21	Намцы — Арбын	275
22	Намцы — II Хомуестах	110

РАСПОРЯЖЕНИЕ от 14.04.2016 №312-р с. Намцы

Об утверждении тарифов на перевозку пассажиров и багажа на общественном транспорте по внутриулусным маршрутам на территории Намского улуса на 2016 год

На основании Закона Республики Саха (Якутия) от 15.06.2005 года №246-З №499-III «О наделении органов местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Саха (Якутия) отдельными государственными полномочиями по государственному регулированию цен (тарифов)», Федерального закона от 06.10.2003 г. №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в РФ», распоряжаюсь:

1. Утвердить тарифы на перевозку пассажиров и багажа на общественном транспорте по внутриулусным маршрутам, согласно приложению к настоящему распоряжению.
2. Считать утратившим силу распоряжение главы от 19.03.2014 г. №534-р «Об утверждении тарифов на перевозку пассажиров ООО «Айан-Транс» на 2014 год».
3. Опубликовать настоящее распоряжение в средствах массовой информации и на официальном сайте МО «Намский улус».
4. Настоящее распоряжение вступает в силу с момента его подписания.
5. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на заместителя главы по экономике и финансам Обутову М.В.

Глава А. Атласов

Приложение к распоряжению главы 14.04.2016 №312-р ТАРИФ

на перевозку пассажиров и багажа на общественном транспорте по внутриулусным маршрутам на территории Намского улуса на 2016 год

РАСПОРЯЖЕНИЕ от 15.04.2016 №319-р с. Намцы

Об утверждении тарифов на перевозку пассажиров и багажа на общественном транспорте по внутриселковому маршрутам на территории с. Намцы

На основании Закона Республики Саха (Якутия) от 15.06.2005 года №246-З №499-III «О наделении органов местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Саха (Якутия) отдельными государственными полномочиями по государственному регулированию цен (тарифов)», федерального закона от 06.10.2003 г. №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в РФ», распоряжаюсь:

1. Утвердить тарифы на перевозку пассажиров и багажа на общественном транспорте по внутриселковому маршрутам на территории с. Намцы:
 - с одного взрослого пассажира за одну поездку в размере 15 рублей;
 - с одного пассажира — школьника за одну поездку в размере 10 рублей;
 - детям дошкольного возраста проезд бесплатны.
2. Считать утратившим силу распоряжение главы от 10.06.2013 г. №1247-р «Об установлении стоимости проезда внутри села Намцы селовоком автобусном маршруте по МО «Намский улус» на 2013 год».
3. Опубликовать настоящее распоряжение в средствах массовой информации и на официальном сайте МО «Намский улус».
4. Настоящее распоряжение вступает в силу с момента его подписания.
5. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на заместителя главы по экономике и финансам Обутову М.В.

Глава А. Атласов

Уважаемые жители Намского улуса!

Администрация ГБУ РС(Я) «Намская ЦРБ» информирует о следующих изменениях в правилах амбулаторного приема пациентов:

С 19 апреля 2016 года амбулаторный прием к врачам-специалистам проводится по времени записи на прием, указанному в талоне (кроме врача-хирурга, врача стоматолога-хирурга, врача-отоларинголога). В связи с амбулаторным приемом врачей-специалистов по времени записи на прием, платные услуги (ПМО, медосмотр на вождение, медосмотр на оружие) проводятся после 16 часов.

В обращении по поводу заболевания к врачам стоматологам-терапевтам внедрен принцип максимальной санации полости рта и зубов (лечение 2-х, 3-х зубов) с повторными посещениями.

Продается участок в Нэлэгэре (Намская, 74) в рассрочку. Нотариально — 200 т.р.

Тел. 89841197554

Убаастабыллаах Нам улууһун олохтоохторун, эһигини, муус устар 22 күнүгэр күнүс 11:00 чаастан В.И. Ленин төрөөбүтэ 146 сылын бэлэтиир миитингэ Ленин пааматынньыгар ыгырабыт.

Нам улууһун коммунистара

Быстрые ЗАЙМЫ по адресу с. Намцы ул. Чернышевского, 7, рынок «ЭНСИЭЛИ ХОТУННАРА», ООО МФО «БРИЗ» ИНН 1435290917, ОГРН 1151447000957

К/н. 89247660199

Сылгы сиэлин, кутуругун атыылаһабыт. **Билсэр тел. 89841184819, 89644168900, 25-2-70**

Нэлэгэргэ 12 суотайдаах газтаах, уоттаах сир учаастагын 350 тыһ. солк. уонна 10 суотайдаах сирин 200 тыһ. атыылыбын.

Тел. 89243638797

Продаем жилой новый дом с гаражом, огород, водопровод, септик, р-н Север.

Тел. 89243661967, 89644258617

КЭРИЭСТЭБИЛ

Тапталлаах кэргэним, ытыктыыр, убаастыыр баар-суох аҕабыт, эйэбэс эһэбит, тыыл, үлэ ветерана Черепанов Семен Никитич 88 сааһыгар бу дьыл муус устар 18 күнүгэр биһиги кэжкэ-бититтэн араасан барбыта 1 сылын туолла.

Биһиги аҕабыт, эһэбит Семен Никитич 1926 сыллаахха атырдьах ыйын 15 күнүгэр Нам оройуонугар Хатырык нэһилиэтин «Кыһыл Талаһа» артыал сиригэр-уотугар Екатерина Васильевна, Никита Иванович Черепановтар сэттэ оҕолоруттан алтсы оҕонор төрөөбүт. Колхоз үлэтигэр кыра сааһыттан үлэлээбит. Ол курдук, сэттэ-аҕыс сааһыгар аҕата сир тиэрэригэр оҕус сиэтэрэ, сайынны окко сылдыра. 11-12 саастааҕар атынан от мустарара. Кыһынны Хатырык Барылаһыгар 5 км сиргэ үөрэнэн 7 кылааһы бүтэрбит.

1941 сыллаахха 15 саастааҕар Бакычча арытыгар косилканан от оҕустарааччы онороннор, сарсыарда эрдэ, кизьэ хойут бүтөн, ат сойутан түүн хойутуу сытан утуйара. Утун хаммака нуктаан, ыттар дыбара иинни хаспыт онхойдоругар көлүүһэтэ түһөн тобугун, өттүгүн өлөрөн улаханнык оһолломмута. Хата, ата кырдыаһас буолан, тохтообутугар наһаа махтанар этэ. Онтон ыла атабын иэччэ туора тахсан ондук онон, содьорон буолбута. Өр эмтэнэн, үөрөбүн хаалларан колхоз үлэһитэ буолбута. Сааскы ыһыгыттан, кирпииччэ үктээһиниттэн сафалаан от үлэтин былдыаһыктаах күннэрин үмүрүтэн, аны күһүн молотилкаҕа сиэмэ астааһыныгар сылдыра. Кыһынны ферма хотонугар 3-4 көлөнөн от тийээрэ. Сарсыарда эрдэ, кизьэ харанҕа дьылы үлээтиллэрэ.

1951 сыллаах колхозтары бөдөҥсүтэн Модука холбообуттара. Ононо Сэмэни

ревизионнай хамыһыһа чилиэнинэн талан үлэлэпиттэрэ. Дьаам таһыгытын (почта) биригээдэтигэр киллэрэн Барыластан Бөтүңгэ атынан тастарбытара. 1952 сыллаахха хоту Булуҥҥа балыкка үлэлээбитэ. 1953 сыллаахха оҕуруоҕо оҕуруу, хапшыста оҕордоугутгар биригэдьиирдээбит. Сайын аайы Баакычча от үлэтигэр звеноводтаабыта. Үчүгэй хаачыстыбалаах оту оттоон, былаан туолуутун ситинэрэ. 1960 сыллаахха ийэбитин, эбэбитин Матрена Николаевна Слепцованы кэргэн ылан ыал буолбуттара.

Осеменатордар куурустарыгар үөрэнэн, осеменатор иэтэтин ылан 1961-1981 сс. ыанньык ферматагыр осеменатордаабыта. Ынах стельноһын бырыһыанын сыллата үрдэтэн үүт, эт оһоһуутугар таһаарылаахтык үлэлээбитэ. Ону кытта окко фуражирдаабыта. Онон отделениетын отун күһүн бэйэтэ хоһуһуны кэрийэн, кээмэйдээн туттара. Тустаах үлэтин таһынан, аны нэһилиэк общественнай үлэтигэр актыбынайдык кыттарата. Ол курдук, 3-4 төгүл ыгырылаах нэһилиэк сэбиэтин депутаттынан, табаарысты суут чилиэнинэн күүһэ кыайарынан дыону кытта тэнгэ үлэлээбитэ. Ылсыбыт үлэтигэр-хамнаһыгар үтүө суоһаһынан салайтаран эппиэтинээхтик сыһыаннаһара. Үлэтиттэр олохторо тупсарын туһугар кыһамньытын уурара. Ол курдук, 1992 жыл сааһыгар диэри, 50 төгүрүк сыл үлэлээн бочуоттаах сынныаланна, пенсияҕа тахсан оҕордо. Уһун олоһун доторунаан Матрена Николаевна ыиҥи кысы олоһон, алта сиэн уйуу көрсөн-харайсан «эһэ, эбэ» дэтэн уйуулаах, дьоллоох олоһу олоһуллар. Дьэ кэргэнин таһынан тулайах хаалбыт 3-4 аймах балтыларын харайсан, дыон оҕортоон дурда-хааха буолан, иилээн-сафалаан оҕордо. Эдэр эрдэбиттэн дьэ эбэ соботох ар килии буолан, үрдүк эппиэтинээтээх, олус үлэһит, биһиги дьэ аймах чачы бас-көс килитэ этэ.

Аҕабыт, эһэбит иллэн кэмигэр сиргэ-тыаҕа сылдан бултуурун, балыкты-

ырын, сир аһын арааһын хомуйарын, астына-дуһуйа сынныанарын олус сөбүлүүрө. Дьэ аһыгар уһанарын, тэриллэр онгосторун ордорор этэ. Санаабытын сатаабатаҕа диин суох. Наадыһырын булунан, онгостон иһэр идэлээх буолааччы.

Түбүгүттэн саллыбакка үйэтин тухары сүөһүлээн-астанан таптыгыт, сөбүлүүр аһын аһаан үйэтин уһатан, сана кэм олоһун көрөн-истэн, тийһэнэн аастаҕа.

Суохтуур күндү аҕабыт, эһэбит, тыйыт ханнык баҕарар үлэтигэр үрдүк эппиэтинээтээх, туруоруммут сыалынар соруугун хайаан да ситиһэр, ханнык да уустук түгүнү сөптөхө быһаарыыны ылынар күүстээх санаалааҕа. Элэккэй, эйэбэс майгылааҕа, дыону-сэргэни кытта бэркэ тапсан алтыһара, кэпсэтэрэ, элбэҕи билэрэ-көрөрө. Ыллырын-туойарын сөбүлүүрө, араас көрсүһүүлэргэ, ыһахтарга, кэһирдэргэ ыллыһара даҕаны, оһоуха да тылын этэрэ. Үчүгэй куоластаара.

Күндү киһибит сырдык сөбөрэтэ, олоххо дьулуура, модун санаата, үтүөкөнө майгыта, биһиги туспуугар кыһамньыта, итии-сылаас таптала хаһан да умнуллуу суоҕа, өйдүү-санныы сылдыахпыт, сүрэхпитигэр өрүү тыһыннаах буолуоҕа.

Олорбут олоһун «1941-1945 сс. Аҕа дойду Улуу сэриитин кэмизгэр килбизнээх үлэтин иһин» мэтээл (1.08.1991 с.), 1941-1945 сс. Аҕа дойду Улуу сэриитэ Кыһайынан түмүктэммитэ 50 сыллаах юбилейнай мэтээл (22.03.1995 с.), «Тыыл ветерана» бэлиэ (1995 с.), «Советской Союз маршала Г. Жуков» юбилейнай мэтээл (20.02.1997 с.), Аҕа дойду Улуу сэриитин ветерана даһтырыанна (22.10.2003 с.), «1941-1945 сс. Аҕа дойду Улуу сэриитин ветерана» бэлиэ (2005 с.), сэрии уонна үлэ ветераннарын республикатааҕы фондатын чилиэни (2004 с.), Модут нэһилиэтин Ытык киһитэ (2010 с.), «Дети войны» мэтээл (2015 с.) кэрэхэлиллэр.

Кэргэнэ Матрена Николаевна, оҕолоро, сиэннэрэ, аймахтара

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулуусна СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**

Сурукка аактытын-суолугун, үлэтигин, дьэһиит аадырыһын чопчу ыйыт. Редакцияҕа кирибит суруктар төннөрүлүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыннын мэддьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

Күндү тапталлаах ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, үлэ ветерана
НИКОЛАЕВА Альбина Егоровна
б.д.в. муус устар 17 күнүгэр 75 сааһыгар ыарахан ыарыттан олохтон барбытан бары аймахтарыгар, чугас доммутугар диринник курутууһун туран иһитинэрэбит.
Оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ

Нам сэлэиннэтин олохтообо, үлэ ветерана, убаастыыр санаһыт
НИКОЛАЕВА Альбина Егоровна
муус устар 17 чыһылатыгар уһун, ыарахан ыарыттан 75 сааһыгар орто дойдуттан барбытынан олоһугар, сиэннэригэр, чугас дьонноругар дирин кутурбаммытын тиэрээбит.
И. И. Николаев оҕолоро уонна кини дьэ кэргэнэ

Күндү убаастыыр, таптыыр күтүөлүгүт
ПАРНИКОВ Петр Афанасьевич
уһун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан балтыбытыгар, эдьийитигэр Парникова Юрчана Юрьевнаҕа, оҕолоругар уонна бары аймахтарыгар дирин кутурбаммытын тиэрээбит.
Аһыгытын тэнгэ үлээстэбит. Петя сырдык мөссүөнэ биһиги сүрэхпитигэр мэлдьи хаалыа.

Неронгиттан Макаровтар, Намтан Мария Оконешникова, Никольскайтан Николай, Марфа Даниловтар дьэ кэргэттэрэ

Хамабатта саха-француз лицейин иитэр үлэбэ директоры солбуйааччыга Парникова Юрчана Юрьевнаҕа, оҕолоругар, аймахтарыгар таптыыр кэргэнэ, аҕалара, Хамабатта нэһилиэтин олохтообо
ПАРНИКОВ Петр Афанасьевич
уһун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дирин кутурбаммытын тиэрээбит. Аһыгытын тэнгэ үлээстэбит.
Е. М. Шапошников аатынан Хамабатта орто оскулатын коллектива

Хамабатта саха-французскай лицейин 6-с кылаһын үөрэнээччитигэр Парникова Сандаараҕа, ийэттигэр, лицей директорун иитэр үлэбэ солбуйааччытыгар Юрчана Юрьевнаҕа таптыыр аҕалара, кэргэнэ
ПАРНИКОВ Петр Афанасьевич
уһун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дирин кутурбаммытын тиэрээбит.
2 №-дээх «Кустук» оҕо саадын коллектива

Биригэ үлэриир коллегабытыгар 2 №-дээх «Кустук» оҕо саадын үлэтигэр Дьяконова Анна Романовнаҕа, кийитигэр Юрчана Юрьевнаҕа, оҕолоругар, аймахтарыгар күндүтүк санныыр, убаастыыр убайдаа, бырааттара, кэргэнэ, аҕалара
ПАРНИКОВ Петр Афанасьевич
уһун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дирин кутурбаммытын тиэрээбит.
2 №-дээх «Кустук» оҕо саадын коллектива

Намнааҕы педагогическай колледж коллектива саха-французскай лицей директорун иити салаатынан солбуйааччытыгар Парникова Юрчана Юрьевнаҕа, кини чугас дьонугар, оҕолоругар тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, Хамабатта нэһилиэтин олохтообо, өр сылларга биригэ үлээстэбит коллегабыт
ПАРНИКОВ Петр Афанасьевич
ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дирин кутурбаммын тиэрээбит.

Кылаабынай редактор В.Г. Касьянов

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — 41496,
хаһыаты тангыы — 41332,
бухгалтерия — 41141,
факс — 41141, 41496.

«Энсиэли» хаһыат РИС талыһына, таһыһына уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Адырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лис
Көнүл сыананан атыыланар
Индекс — P0005. Тираһа — 1570
Бэчээккэ илии баттанһытын графига — 12:00 ч. 19.04.2016 с.
Бэчээккэ илии баттанһа — 11:20 ч. 19.04.2016 с.